

DYREKTOR
Wojewódzkiego Zespołu
Zakładów Opieki Zdrowotnej
Centrum Leczenia Chorób Płuc
i Rehabilitacji w Łodzi

zatwierdzam

Janusz Kazimierczak

**INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA
POŻAROWEGO DLA OBIEKTÓW
WOJEWÓDZKIEGO ZESPÓŁU ZAKŁADÓW
OPIEKI ZDROWOTNEJ CENTRUM LECZENIA
CHORÓB PŁUC I REHABILITACJI W ŁODZI**

91-520 Łódź ul. Okólna 181

Opracował: mgr inż. poż. Jarosław Jasiński

nr dypl. 1215/91

Jarosław Jasiński

Październik 2011r.

SPIS TREŚCI

1. POSTANOWIENIA WSTĘPNE.	3
2. PODSTAWOWE DEFINICJE I POJĘCIA UŻYTE W INSTRUKCJI.	4
3. WARUNKI OCHRONY PRZECIWOŻAROWEJ, WYNIKAJĄCE Z PRZEZNACZENIA OBIEKTU, SPOSOBU UŻYTKOWANIA, PROWADZONEGO PROCESU TECHNOLOGICZNEGO I JEGO WARUNKÓW TECHNICZNYCH, W TYM ZAGROŻENIA WYBUCEM.	8
3.1. INFORMACJE O OBIEKCIE.	8
3.2. WYMAGANIA OCHRONY PRZECIWOŻAROWEJ.	12
3.2.1. <i>Warunki ochrony przeciwpożarowej</i>	12
3.2.2. <i>Charakterystyka zagrożenia pożarowego.</i>	18
3.2.3. <i>Zasady i sposoby usuwania zagrożeń.</i>	19
3.2.4. <i>PODSTAWOWE ZADANIA I OBOWIĄZKI OSÓB W ZAKRESIE OCHRONY PRZECIWOŻAROWEJ.</i>	21
4. SPOSÓB PODDAWANIA PRZEGLĄDOM TECHNICZNYM I CZYNNOŚCIOM KONSERWACYJNYM STOSOWANYCH W OBIEKCIE URZĄDZEŃ PRZECIWOŻAROWYCH I GAŚNIC.	25
5. SPOSOBY POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POŻARU I INNEGO ZAGROŻENIA.	27
5.1 RODZAJE I SPOSÓB OBSŁUGI PODRĘCZNEGO SPRZĘTU GAŚNICZEGO.	29
6. SPOSOBY WYKONYWANIA PRAC NIEBEZPIECZNYCH POD WZGLĘDEM POŻAROWYM, JEŻELI TAKIE PRACE SĄ PRZEWIDYWANE.	33
7. SPOSOBY PRAKTYCZNEGO SPRAWDZANIA ORGANIZACJI I WARUNKÓW EWAKUACJI LUDZI.	37
8. SPOSOBY ZAZNAJAMIANIA UŻYTKOWNIKÓW OBIEKTU Z TREŚCIĄ PRZEDMIOTOWEJ INSTRUKCJI ORAZ Z PRZEPISAMI PRZECIWOŻAROWYMI. ..	41
9. PODSTAWY PRAWNE	42
10. ZAŁĄCZNIKI	43
1. ZAŁĄCZNIK NR 1. INSTRUKCJA ALARMOWA	44
2. ZAŁĄCZNIK NR 2. WZÓR OŚWIADCZENIA	46
3. ZAŁĄCZNIK NR 3. ZNAKI BEZPIECZEŃSTWA	47
4. ZAŁĄCZNIK NR 4. CZYNNOŚCI ZABRONIONE	54
5. ZAŁĄCZNIK NR 5. PROTOKÓŁ ZABEZPIECZENIA PRAC POŻAROWO NIEBEZPIECZNYCH	56
6. ZAŁĄCZNIK NR 6. WZÓR ZEZWOLENIA NA PRACE POŻAROWO NIEBEZPIECZNE	57
7. ZAŁĄCZNIK NR 7. SCHEMATY KONDYGNACJI Z NANIESIENIEM ROZMIESZCZENIA PODRĘCZNEGO SPRZĘTU GAŚNICZEGO ORAZ KIERUNKÓW EWAKUACJI. ..	58

Postanowienia wstępne.

Zgodnie z artykułami 3, 4, 6 Ustawy z dnia 24 sierpnia 1991r. o ochronie przeciwpożarowej (tekst jednolity: Dz. U. 2002r. Nr 147 poz. 1229 ze zmianami), właściciel, zarządca lub użytkownik zobowiązany jest zabezpieczyć obiekt przed zagrożeniem pożarowym i innym miejscowym zagrożeniem.

Właściciel, zarządca lub użytkownik obiektu ponosi odpowiedzialność za naruszenie przepisów przeciwpożarowych, a szczególności zobowiązany jest:

- 1) przestrzegać przeciwpożarowych wymagań techniczno-budowlanych, instalacyjnych i technologicznych,
- 2) wyposażyć budynek, obiekt budowlany lub teren w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice,
- 3) zapewnić konserwację oraz naprawy urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic w sposób gwarantujący ich sprawne i niezawodne funkcjonowanie,
- 4) zapewnić osobom przebywającym w budynku, obiekcie budowlanym lub na terenie, bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji,
- 5) przygotować budynek, obiekt budowlany lub teren do prowadzenia akcji ratowniczej,
- 6) zapoznać pracowników z przepisami przeciwpożarowymi (w tym z instrukcją bezpieczeństwa pożarowego zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 07 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109, poz. 719 z dnia 22.06.2010 r.)),
- 7) ustalić sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

KLAUZULA ZATWIERDZAJĄCA INSTRUKCJĘ DO STOSOWANIA.

Niniejszą instrukcję bezpieczeństwa pożarowego dla obiektów Wojewódzkiego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej Centrum Leczenia Chorób Płuc i Rehabilitacji w Łodzi ul. Okólna 181 zatwierdzam i polecam stosować:

Łódź, dnia 24.10.2011 r.

DYREKTOR
Wojewódzkiego Zespołu
Zakładów Opieki Zdrowotnej
Centrum Leczenia Chorób Płuc
i Rehabilitacji Łódź

..... Janusz Kazimierzak

imię i nazwisko oraz stanowisko
osoby zatwierdzającej instrukcję

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego obowiązuje wszystkich pracowników, bez względu na rodzaj wykonywanej pracy i zajmowane stanowisko.

Ustalone w niniejszej instrukcji zadania i obowiązki wchodzą w zakres podstawowych obowiązków pracowników w przedmiocie ochrony przeciwpożarowej i stanowią integralną część zakresu czynności.

Przyjęcie postanowień Instrukcji do wiadomości powinno być potwierdzone podpisem pracownika na oświadczeniu, które winno być przechowywane w aktach osobowych pracownika.

Postanowienia instrukcji obowiązują również pracowników przedsiębiorstw i firm prowadzących działalność lub wykonujących prace na terenie Szpitala w Łodzi. Przyjęcie do wiadomości postanowień instrukcji pracownicy potwierdzają własnoręcznym podpisem. Oświadczenie to należy włączyć do akt osobowych. Obowiązek zapoznania ww. osób z postanowieniami instrukcji uwzględniającymi charakter ich działalności należy do osób, które zawierają umowy z obcymi firmami (osobami).

Niniejsza Instrukcja nie zwalnia ww. osób od konieczności zapoznania się i przestrzegania wymagań ochrony przeciwpożarowej określonych w przepisach szczególnych, zarządzeniach wewnętrznych oraz zaleceniach upoważnionych organów kontrolnych.

Niniejszą instrukcję należy aktualizować co najmniej raz na dwa lata oraz w przypadku wprowadzenia istotnych zmian w obiekcie.

KARTA AKTUALIZACJI INSTRUKCJI

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego dla obiektów Wojewódzkiego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej Centrum Leczenia Chorób Płuc i Rehabilitacji w Łodzi ul. Okólna 181, została zaktualizowana (sprawdzona).

1. Dnia 04-06 20 13 r.

Konwulsiant ds. technicznych
Jacek Janki
Bryg. m. i. z. p. z. Jacek Janki

.....
podpis osoby aktualizującej

2. Dnia 20 r.

.....
podpis osoby aktualizującej

3. Dnia 20 r.

.....
podpis osoby aktualizującej

1. Podstawowe definicje i pojęcia użyte w instrukcji.

W celu ułatwienia zrozumienia używanych dalej określeń, których znaczenie w rozumieniu przepisów znacznie odbiega od interpretacji potocznej, poniżej podano definicje najważniejszych pojęć stosowanych w instrukcji. Ilekroć w instrukcji jest mowa o:

- **ochronie przeciwpożarowej** - rozumie się przez to realizację przedsięwzięć mających na celu ochronę zdrowia, życia, mienia lub środowiska przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem,
- **pożarze** - rozumie się przez to niekontrolowany proces spalania, zachodzący poza miejscem do tego celu przeznaczonym, przynoszący straty materialne,

- **innym miejscowym zagrożeniu** - rozumie się przez to inne niż pożar i klęska żywiołowa zdarzenie, wynikające z rozwoju cywilizacyjnego i naturalnych praw przyrody (katastrofy techniczne, chemiczne i ekologiczne), a stanowiące zagrożenie dla życia, zdrowia i mienia,
- **zapobieganiu powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia** - rozumie się przez to zapewnienie nieruchomościom koniecznych warunków ochrony technicznej oraz tworzenie warunków organizacyjnych i formalno-prawnych zapewniających ochronę ludzi i mienia, a także minimalizujących skutki pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia,
- **działaniach ratowniczych** - rozumie się przez to każdą czynność podjętą w celu ratowania życia, zdrowia i mienia, a także likwidację źródła powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia,
- **bezpieczeństwie pożarowym** - rozumie się przez to stan eliminujący zagrożenie dla życia lub zdrowia, uzyskiwany poprzez funkcjonowanie norm prawnych, technicznych systemów zabezpieczeń oraz prowadzenia działań zapobiegawczych,
- **materiałach niebezpiecznych pożarowo** - rozumie się przez to następujące materiały niebezpieczne:
 - a) gazy palne,
 - b) ciecze palne o temperaturze zapłonu poniżej 328,15 K (55°C),
 - c) materiały wytwarzające w zetknięciu z wodą gazy palne,
 - d) materiały zapalające się samorzutnie na powietrzu,
 - e) materiały wybuchowe i pirotechniczne,
 - f) materiały ulegające samorzutnemu rozkładowi lub polimeryzacji,
 - g) materiały mające skłonności do samozapalenia;
- **cieczy palnej** - rozumie się przez to ciecz o temperaturze zapłonu do 100°C,
- **kategorii zagrożenia ludzi** – rozumie się przez to kwalifikację budynku, jego części lub pomieszczenia ze względu na funkcję:
 - ZL I – budynki użyteczności publicznej lub ich części, w których mogą przebywać ludzie nie będący ich stałymi użytkownikami w grupach powyżej 50 osób, a nie przeznaczone przede wszystkim do użytku ludzi o ograniczonej zdolności poruszania się,
 - ZL II – **budynki lub ich części przeznaczone dla osób o ograniczonej zdolności poruszania się**,
 - ZL III – budynki użyteczności publicznej nie zakwalifikowane do ZL I i ZL II, takie jak szkoły, budynki biurowe, hotele, otwarte przychodnie lekarskie, pomieszczenia usługowe itp.,
 - ZL IV – budynki mieszkalne,
 - ZL V – budynki zamieszkania zbiorowego nie zakwalifikowane do ZL I i ZL II (dawniej archiwa, muzea, biblioteki),
- **strefie zagrożenia wybuchem** - rozumie się przez to przestrzeń, w której może występować mieszanina substancji palnych z powietrzem lub innymi gazami utleniającymi, o stężeniu zawartym między dolną i górną granicą wybuchowości,
- **terenie przyległym** - rozumie się przez to pas terenu wokół obiektu o szerokości równej minimalnej dopuszczalnej odległości od innych obiektów ze względu na wymagania ochrony przeciwpożarowej, określonej w przepisach techniczno - budowlanych,
- **technicznych środkach zabezpieczeń przeciwpożarowych** - rozumie się przez to urządzenia, sprzęt, instalacje lub rozwiązania budowlane służące zapobieganiu powstawania i rozprzestrzeniania się pożarów,
- **stałych urządzeniach gaśniczych** - rozumie się przez to urządzenia na stałe związane z obiektem, zawierające własny zapas środka gaśniczego, wyposażone w

- układ przechowywania i podawania środka gaśniczego, uruchamiane automatycznie we wczesnej fazie rozwoju pożaru,
- **urządzeniach do usuwania dymów lub gazów pożarowych** - rozumie się przez to urządzenie montowane w górnych częściach klatek schodowych i pomieszczeń, uruchamiane w przypadku nagromadzenia się gorących gazów i dymów pożarowych w celu ich odprowadzenia drogą wentylacji naturalnej lub wymuszonej,
 - **sprzęcie i urządzeniach ratowniczych** - rozumie się przez to przedmioty, narzędzia, maszyny i urządzenia na stałe związane z budynkiem, obiektem lub terenem, uruchamiane lub wykorzystywane do ratowania ludzi i mienia w warunkach pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia,
 - **przeciwpożarowym wyłączniku prądu** - rozumie się przez to wyłącznik odcinający dopływ prądu do wszystkich obwodów z wyjątkiem obwodów zasilających instalacje i urządzenia, których funkcjonowanie jest niezbędne w czasie pożaru,
 - **warunkach ewakuacji** - rozumie się przez to zespół przedsięwzięć oraz środków techniczno-organizacyjnych zapewniający szybkie i bezpieczne opuszczenie strefy zagrożonej lub objętej pożarem,
 - **pracach niebezpiecznych pożarowo** - rozumie się przez to prace, których prowadzenie może powodować bezpośrednie niebezpieczeństwo powstania pożaru lub wybuchu,
 - **instalacji sygnalizacyjno-alarmowej** - rozumie się przez to instalację automatycznego wykrywania i przekazywania informacji o pożarze,
 - **strefie pożarowej** - rozumie się przez to przestrzeń wydzieloną w taki sposób, aby w określonym czasie pożar nie przeniósł się na zewnątrz lub do wewnątrz wydzielonej powierzchni,
 - **odpowiednich warunkach ewakuacji** - rozumie się przez to zespół przedsięwzięć oraz środków techniczno-organizacyjnych zapewniający szybkie i bezpieczne opuszczenie strefy zagrożonej lub objętej pożarem,
 - **urządzeniach przeciwpożarowych** - rozumie się przez to urządzenia (stałe lub półstałe, uruchamiane ręcznie lub samoczynnie) służące do wykrywania i zwalczania pożaru lub ograniczania jego skutków, a w szczególności: stałe i półstałe urządzenia gaśnicze i zabezpieczające, urządzenia wchodzące w skład dźwiękowego systemu ostrzegawczego i systemu sygnalizacji pożarowej, w tym urządzenia sygnalizacyjno - alarmowe, urządzenia odbiorcze alarmów pożarowych i urządzenia odbiorcze sygnałów uszkodzeniowych, instalacje oświetlenia ewakuacyjnego, hydranty i zawory hydrantowe, pompy w pompowniach przeciwpożarowych, przeciwpożarowe klapy odcinające, urządzenia oddymiające, urządzenia zabezpieczające przed wybuchem, oraz drzwi i bramy przeciwpożarowe, o ile są wyposażone w systemy sterowania;
 - **zabezpieczeniu przed zadymieniem dróg ewakuacyjnych** - rozumie się przez to zabezpieczenie przed utrzymywaniem się na drogach ewakuacyjnych dymu w ilości, która ze względu na ograniczenie widoczności lub toksyczność uniemożliwiłaby bezpieczną ewakuację;
 - **zagrożeniu wybuchem** - rozumie się przez to możliwość tworzenia przez palne gazy, pary palnych cieczy, pyły lub włókna palnych ciał stałych, w różnych warunkach, mieszanin z powietrzem, które pod wpływem czynnika inicjującego zapłon (iskra, łuk elektryczny lub przekroczenie temperatury samozapłonu) wybuchają, czyli ulegają gwałtownemu spalaniu połączonemu ze wzrostem ciśnienia;
 - **pomieszczeniu użytkowym** - rozumie się przez to pomieszczenie spełniające funkcje zgodne z przeznaczeniem budynku i nie będące pomieszczeniem gospodarczym lub technicznym,
 - **pomieszczeniu technicznym w budynku** - rozumie się przez to pomieszczenie, w którym znajdują się urządzenia służące do obsługi budynku,

- **pomieszczeniu gospodarczym w budynku** - rozumie się przez to pomieszczenie służące do przechowywania materiałów i sprzętu związanego z obsługą budynku, przedmiotów i produktów żywnościowych użytkowników budynku, opału, a także odpadków stałych,
- **piwnicy** - rozumie się przez to część budynku przeznaczoną na pomieszczenia gospodarcze lub techniczne, w których poziom podłogi ze wszystkich stron znajduje się poniżej terenu,
- **suterenie** - rozumie się przez to część budynku zawierającą pomieszczenia użytkowe, w których poziom podłogi w części lub całości znajduje się poniżej terenu, lecz przynajmniej od strony jednej ściany z oknami poziom podłogi znajduje się na głębokości nie większej niż 0,9 m w stosunku do przylegającego terenu,
- **liczbie kondygnacji** - rozumie się przez to liczbę kondygnacji budynku, z wyjątkiem piwnic, suteren, antresoli oraz poddaszy nieużytkowych.

Pomieszczenia przeznaczone na pobyt ludzi dzielą się na:

- 1) pomieszczenia przeznaczone na stały pobyt ludzi, w których przebywanie tych samych osób w ciągu doby trwa dłużej niż 4 godziny,
- 2) pomieszczenia przeznaczone na czasowy pobyt ludzi, w których przebywanie tych samych osób w ciągu doby trwa od 2 do 4 godzin łącznie.

Nie uważa się za przeznaczone na pobyt ludzi pomieszczeń, w których:

- 1) łączny czas przebywania tych samych osób jest krótszy niż 2 godziny w ciągu doby, a wykonywane czynności mają charakter dorywczy, bądź też praca polega na krótkotrwałym przebywaniu związanym z dozorem oraz konserwacją maszyn i urządzeń lub utrzymaniem czystości i porządku,
- 2) mają miejsce procesy technologiczne nie pozwalające na zapewnienie warunków przebywania osób stanowiących ich obsługę, bez zastosowania indywidualnych urządzeń ochrony osobistej i zachowania specjalnego reżimu organizacji pracy.

Podział budynków z uwagi na wysokość:

- 1) **niskie (N) - do 12 m łącznie nad poziomem terenu lub mieszkalne o wysokości do 4 kondygnacji nadziemnych łącznie,**
- 2) **średniowysokie (SW) - ponad 12 m do 25 m łącznie nad poziomem terenu lub mieszkalne o wysokości ponad 4 do 9 kondygnacji nadziemnych łącznie,**
- 3) **wysokie (W) - ponad 25 m do 55 m łącznie nad poziomem terenu lub mieszkalne o wysokości ponad 9 do 18 kondygnacji nadziemnych łącznie,**
- 4) **wysokościowe (WW) - powyżej 55 m nad poziomem terenu.**

Budynki oraz części budynków z uwagi na przeznaczenie i sposób użytkowania, dzieli się na:

- 1) **mieszkalne, zamieszkania zbiorowego i użyteczności publicznej charakteryzowane kategorią zagrożenia ludzi, określane dalej jako ZL,**
- 2) produkcyjne i magazynowe, określane dalej jako PM,
- 3) inwentarskie (służące do hodowli inwentarza), określane dalej jako IN.

2. Warunki ochrony przeciwpożarowej, wynikające z przeznaczenia obiektu, sposobu użytkowania, prowadzonego procesu technologicznego i jego warunków technicznych, w tym zagrożenia wybuchem.

3.1. Informacje o obiekcie.

Ogólna charakterystyka (przeznaczenie budynku, sposób użytkowania).

Pawilon C

Budynek pawilonu C") powstał w latach trzydziestych XX wieku, częściowo rozbudowany w latach pięćdziesiątych, generalnie zmodernizowany w 2006r.

Jest to obiekt trzykondygnacyjny, murowany z cegły, bez podpiwniczenia, częściowo z poddaszem nieużytkowym, przykryty dachem płaskim.

3.2. Wymagania ochrony przeciwpożarowej.

3.2.1. Warunki ochrony przeciwpożarowej .

a) powierzchnia, wysokość i liczba kondygnacji:

- ✓ Powierzchnia użytkowa budynku - 3 874 m²,
- ✓ kubatura - 24 975 m³,
- ✓ Wysokość budynku ok. 13 m (średniowysoki),
- ✓ Budynek posiada 3 kondygnacje nadziemne, użytkowe.

* Główne elementy konstrukcji.

- **ściany zewnętrzne:** wymurowane są z cegły pełnej ceramicznej na zaprawie cementowo wapiennej o grubości od 0,7 m do 0,9 m. Ściany są ocieplone styropianem w systemie lekkim mokrym i wykończone tynkiem strukturalnym cienkowarstwowym na siatce z włókna szklanego. **Wymagana, klasa odporności ogniowej EI 60.**

- **stropy:** żelbetowe, gęstożebrowe typu Ackermana oparte na ścianach podłużnych budynku **Wymagana klasa odporność ogniowa REI 60.**

- **ścianki działowe:** murowane z cegły otynkowane obustronnie o grubości 0,1 m do 0,18 m kartonowo –gipsowe oraz włókowo – gipsowe na ruszcie stalowym z wypełnieniem płytami wełny mineralnej. **Wymagana klasa odporności ogniowej EI 30.**

Ściany wewnętrzne: wykonane z płyt kartonowo – gipsowych o grubości 0,12 m z wypełnieniem wełną mineralną na blaszanych profilach systemowych.

- **dach:** płaski, drewniany, kryty papą. Oparte na ścianach zewnętrznych oraz na stropie poprzez ścianki kolankowe. Nad częścią stropodach pełny z płytą żelbetową.

Wymagana klasa odporności ogniowej E 30.

- **schody:** żelbetowe wolnopodparte płytowe. Klatki schodowe dwubiegowe. Powierzchnia schodów z lastryka – niepalne.

Pomieszczenia: Na parterze znajdują się pomieszczenia obsługi szpitala (szatnia okryć wierzchnich, informacja, rejestracja, pomieszczenia na wózki, sanitariaty, pomieszczenia pomocnicze i techniczne oraz Izba Przyjęć – Dział

Przyjęć Pacjentów Na pierwszym i drugim piętrze znajdują się oddziały szpitalne.

Izba Przyjęć.

Izba przyjęć służy oddziałom łóżkowym Szpitala „Centrum Leczenia Chorób Płuc”. Udzielane są tam świadczenia zdrowotne w zakresie przyjmowania i wstępnego diagnozowania pacjentów (planowych) przyjmowanych do Pawilonu „C” - łącznie ok. 120 – 150 pacjentów (łóżek). Średnio około 20 pacjentów planowych dziennie (nie wymagających pomocy doraźnej).

W obrębie Działu Przyjęć są zlokalizowane: Zespół diagnostyczny, Gabinet Bronchoskopowi, Gabinet RTG, Gabinet lekarza specjalisty, Kaplica dla pacjentów, Laboratorium szpitalne, kotłownia co olejowo gazowa (lokalna).

Izba Przyjęć jest oddzielona od pozostałych części budynku ścianami oddzielenia przeciwpożarowego o klasie odporności ogniowej EI 120 i drzwiami EI 30.

Korytarze, wejścia, przejścia, drzwi zaprojektowano i wykonano zgodnie z warunkami ewakuacji. Oddział przystosowany jest do korzystania przez osoby niepełnosprawne. Dla chorych przeznaczonych jest 46 sal z pokojami 2, 3, 5 osobowe oraz separatki.

W budynku nie ma pomieszczeń dla palących. Oddziały szpitalne korzystają z centralnej pralni, rozdział posiłków w systemie cateringowym. Posiłki są przywożone do pawilonu gdzie znajduje się kuchenka oddziałowa oraz zmywalnia połączone przepustowym sterylizatorem.

W środkowej części budynku znajduje się hol, klatka wejściowa oraz winda. Z holu dostępne są pomieszczenia dziennego pobytu pacjentów - gdzie pacjenci spotykają się odwiedzającymi oraz sanitariaty dla odwiedzających przystosowane dla osób niepełnosprawnych. Hol od części dla chorych oddzielony jest przeszklonymi drzwiami. Przy obu wejściach znajdują się stanowiska pielęgniarskie, pokój oddziałowej, pokój socjalny personelu oraz pomieszczenia pomocnicze.

W oddziale nie będą wykonywane żadne zabiegi specjalistyczne. Pobieranie krwi, mierzenie ciśnienia itp. Zabiegi wykonywane są przy łóżku chorego. W południowym narożniku w sąsiedztwie wyjścia na zewnątrz znajduje się sala dla chorych, w której będą podawane leki cytostatyczne. Dostarczanie leków następuje z zewnątrz do pomieszczenia wyposażonego w komorę laminarną z wyciągiem powietrza. Chorzy, którym aplikowane są leki przychodzą bezpośrednio z oddziału. W północnym narożniku znajduje się pokój lekarski. W skrzydle bocznym znajdują się pomieszczenia dla personelu z szatnią przepustową z węzłem sanitarnym – wejście z klatki schodowej z zewnątrz oraz pomieszczenia administracyjne (sekretariat, pokój lekarski, pokój ordynatora). Praca na oddziałach Pawilonu „C” odbywa się w systemie trzy zmianowym po 8 godzin każda zmiana. Personel medyczny składa się z 20 pielęgniarek w tym 6 - 8 na najliczniejszej zmianie, 6 – 8 lekarzy w tym 4 – 6 na najliczniejszej zmianie.

b) odległość od obiektów sąsiadujących:

Przedmiotowy budynek pawilon „C” usytuowany jest jako wolnostojący. W niedalekim sąsiedztwie kilkudziesięciu metrów zlokalizowany jest Pawilon „D” oraz centralna kotłownia szpitala.

c) parametry pożarowe występujących substancji palnych:

W pawilonie szpitalnym „C” należy się przede wszystkim liczyć z pożarami grupy „A” tj. pożarami ciał stałych pochodzenia organicznego, w których występuje zjawisko spalania żarowego (np. drewniane meble, okładziny drewnopochodne, papier, pościel i materace, środki opatrunkowe, firanki i zasłony). Z pewnym prawdopodobieństwem mogą wystąpić pożary grupy „B” tj. pożary cieczy palnych i substancji stałych topiących się (np. środków odkażających, dezynfekcyjnych, alkoholi, eterów, środków czystości, rozpuszczalników, lakierów, farb i materiałów pędnych). Należy także liczyć się z możliwością pożarów grupy „C” tj. pożarów gazów palnych oraz podtrzymujących palenie (**butle z tlenem**) oraz w przypadku prowadzenia na terenie obiektu prac remontowo budowlanych z użyciem zestawów spawalniczych. Ponadto mogą występować pożary urządzeń i instalacji elektrycznych pod napięciem (np. zestawy komputerowe, sprzęt RTV i AGD stanowiący wyposażenie szpitala lub będące własnością pacjentów), bądź też pożary materiałów znajdujących się w obrębie tych urządzeń i instalacji pod napięciem.

d) gęstość obciążenia ogniowego w pomieszczeniach:

Nie dotyczy budynków kategorii ZL.

e) kategoria zagrożenia ludzi i ilość osób mogących przebywać w budynku:

Budynek klasyfikowany jest do kategorii zagrożenia ludzi ZL II (w tym osób z ograniczoną możliwością poruszania się ok. 120 chorych i ok. 35 osób personelu medycznego)

Część administracyjno biurowa sąsiadująca od strony południowej wydzielona jest jako osobna strefa pożarowa - **Kategoria Zagrożenia Ludzi ZL III**. Znajdują się tam typowo biurowe pomieszczenia o standardowym dla działalności administracyjnej wyposażeniu. Przebywa tam maksymalnie do 30 osób. W przypadku konieczności ewakuacji z przedmiotowej strefy pożarowej odbywać się ona będzie korytarzami głównymi (układ pomieszczeń i ciągów komunikacyjnych jest powtarzalny na trzech kondygnacjach) oraz dwiema klatkami schodowymi usytuowanymi na krańcach korytarza głównego.

f) warunki ewakuacji, w tym oświetlenie awaryjne (bezpieczeństwa i ewakuacyjne) oraz przeszkodowe;Stan istniejący Pawilon „C”

Pionowymi drogami ewakuacyjnymi są cztery klatki schodowe o nazwie K1, K2, K3, K4 obudowane, dwubiegowe, ze schodami wylewanymi, zamykane drzwiami przeciwpożarowymi EI 30. Wykonane są z materiałów niepalnych. Powierzchnia schodów lastryko. Klatki schodowe wyposażone są w instalację usuwania dymu (kłapy dymowe). W budynku znajdują się dwie windy.

Wyjście z klatek schodowych prowadzi przez przedsionki (wiatrołapy) na zewnątrz budynku. Poziomymi drogami ewakuacyjnymi w budynku są korytarze o szerokości powyżej 1,80 m.

Długości dojścia ewakuacyjnych nie przekraczają wartości dopuszczalnych dla użytkowanych budynków istniejących.

Z budynku prowadzi 6 wyjść ewakuacyjnych na teren zewnętrzny.

g) ocena zagrożenia wybuchem pomieszczeń oraz przestrzeni zewnętrznych:

W obiekcie nie znajdują się pomieszczenia zagrożone wybuchem.

h) podział obiektów na strefy pożarowe:

Budynek stanowią cztery strefy pożarowe o powierzchniach odpowiednio: klatki schodowe ok. 328, m² laboratorium ok. 416 m², Parter (Izba Przyjęć Oddziały szpitalne na I i II piętrze) ok. 3 067 m², Kotłownia ok. 63 m²

Dopuszczalne powierzchnie stref pożarowych ZL określa poniższa tabela:

Kategoria zagrożenia ludzi	Dopuszczalna powierzchnia strefy pożarowej w m ²			
	w budynku o jednej kondygnacji nadziemnej (bez ograniczenia wysokości)	w budynku wielokondygnacyjnym		
		niskim (N)	średniowysokim (SW)	wysokim i wysokościowym (W) i (WW)
1	2	3	4	5
ZL II	8.000	5.000	3.500	2.000

Warunki w zakresie dopuszczalnych powierzchni stref pożarowych nie są obecnie przekroczone.

i) klasa odporności pożarowej budynku oraz klasa odporności ogniowej i stopień rozprzestrzeniania ognia elementów budowlanych;

Elementy budynku, odpowiednio do jego klasy odporności pożarowej, powinny w zakresie klasy odporności ogniowej spełniać, co najmniej wymagania określone w poniższej tabeli jak dla klasy B odporności pożarowej:

Klasa odporności pożarowej budynku	Klasa odporności ogniowej elementów budynku					
	główna konstrukcja nośna	konstrukcja dachu	strop ¹⁾	ściana zewnętrzna ^{1),2)}	ściana wewnętrzna ¹⁾	przekrycie dachu ³⁾
1	2	3	4	5	6	7
"B"	R 120	R 30	R E I 60	E I 60	EI 30	E 30

Oznaczenia w tabeli:

R - nośność ogniowa (w minutach), określona zgodnie z Polską Normą dotyczącą zasad ustalania klas odporności ogniowej elementów budynku,

E - szczelność ogniowa (w minutach), określona jw.,

I - izolacyjność ogniowa (w minutach), określona jw.,

(-) - nie stawia się wymagań.

- ¹⁾ Jeżeli przegroda jest częścią głównej konstrukcji nośnej, powinna spełniać także kryteria nośności ogniowej (R) odpowiednio do wymagań zawartych w kol. 2 i 3 dla danej klasy odporności pożarowej budynku.
- ²⁾ Klasa odporności ogniowej dotyczy pasa międzykondygnacyjnego wraz z połączeniem ze stropem.
- ³⁾ Wymagania nie dotyczą naswietli dachowych, świetlików, lukarn i okien połaciowych (z zastrzeżeniem § 218), jeśli otwory w połaci dachowej nie zajmują więcej niż 20% jej powierzchni.
- ⁴⁾ Dla ścian komór zsyphu wymaga się E I 60, a dla drzwi komór zsyphu - E I 30.

Elementy budynku powinny spełniać wymagania NRO (nie rozprzestrzeniania ognia).

Pawilon „D”

Budynek Pawilonu „D” posiada bardzo nieregularny kształt. Zbudowany jest ogółem z siedmiu prostokątnych skrzydeł (pawilonów) połączonych ze sobą łącznikiem. Trzy skrzydła piętrowe, nie podpiwniczone są usytuowane równolegle w kierunku północ - południe. Każdy posiada po dwie klatki schodowe usytuowane w szczytach budynku, oraz dźwig osobowy i potrawowy. Cztery pozostałe parterowe, podpiwniczone są zlokalizowane prawie równolegle w kierunku wschód – zachód. Posiadają one jedną klatkę schodową od południowego szczytu. Wszystkie są połączone parterowym łącznikiem, fragmentami podpiwniczonym. W budynku istnieje dziesięć klatek schodowych. Schody wykonane jako żelbetowe, płytowe, monolityczne o konstrukcji ogniotrwałej.

3.2. Wymagania ochrony przeciwpożarowej.

3.2.1. Warunki ochrony przeciwpożarowej .

a) powierzchnia, wysokość i liczba kondygnacji:

- ✓ Powierzchnia użytkowa budynku - 7 117 m²,
- ✓ kubatura - 28 470 m³,
- ✓ Wysokość budynku 12 m (niski),
- ✓ Budynek posiada 3 kondygnacje nadziemne, użytkowe oraz jedną podziemną.

Pawilon szpitalny „D” pełni funkcje profilaktyczno lecznicze. W budynku zlokalizowane są oddziały szpitalne, internistyczne oraz Oddział Neurologiczny zlokalizowany na parterze i na I piętrze. Pacjenci pawilonu „D” są przyjmowani w Izbie Przyjęć gdzie odbywa się procedura diagnozy, a następnie kierowani są do poszczególnych, właściwych oddziałów szpitalnych.

W piwnicy zlokalizowane są: Kotłownia olejowo – gazowa, pomieszczenia magazynowe, techniczne oraz archiwum.

Na parterze znajduje się: Kaplica dla chorych, Bufet, Statystyka szpitalna, Dział Informatyki, Szatnie dla personelu, Rehabilitacja dla pacjentów, pomieszczenia dla związków zawodowych, Pielęgniarki Naczelnej i Przełożonej, Pomocnicze pomieszczenia dla sprzątaczy, Magazyn odzieży dla chorych, Izba Przyjęć, Szatnia dla odwiedzających, Pomieszczenie Portierów, RTG, USG, Sala zabiegowa, OIOM, ODL – Laboratorium – pomieszczenia dzierżawione przez Szpital im. Pirogowa. Trzy oddziały szpitalne.

Na pierwszym piętrze funkcjonują trzy oddziały szpitalne.

*** Główne elementy konstrukcyjne budynku:**

- fundamenty – wylewane na mokro, żelbetowe.
- ściany zewnętrzne - murowane z cegły pełnej ceramicznej na zaprawie cementowo wapiennej, pokryte są akrylowym barwionym tynkiem. Cała elewacja jest ocieplona styropianem. **wymagana odporność ogniowa EI 30,**
- ściany wewnętrzne – murowane z cegły ceramicznej pełnej na zaprawie cementowo wapiennej, **wymagana odporność ogniowa EI 15,**
- stropodach – nie wentylowany ułożony na stropie DMS, **wymagana odporność ogniowa REI 60,** dach – jednospadowy i dwuspadowy kryty papą termozgrzewalną, ocieplony styropianem.
- stropy – betonowe typu DMS, **wymagana odporność ogniowa REI 60**

b) ocena zagrożenia wybuchem pomieszczeń oraz przestrzeni zewnętrznych:
W obiekcie nie znajdują się pomieszczenia zagrożone wybuchem.

j) gęstość obciążenia ogniowego w pomieszczeniach:
Nie dotyczy budynków kategorii ZL.

k) kategoria zagrożenia ludzi i ilość osób mogących przebywać w budynku:
Budynek klasyfikowany jest do kategorii zagrożenia ludzi ZL II (w tym osób z ograniczoną możliwością poruszania się ok. 190 chorych i ok. 50 osób personelu medycznego)

l) warunki ewakuacji, w tym oświetlenie awaryjne (bezpieczeństwa i ewakuacyjne) oraz przeszkodowe;

Stan istniejący Pawilon „D”

Pionowymi drogami ewakuacyjnymi jest sześć klatek schodowych o nazwie obudowanych, dwubiegowych, ze schodami wylewanymi, zamykane drzwiami. Wykonane są z materiałów niepalnych. Powierzchnia schodów lastryko. Klatki schodowe wyposażone są w instalację usuwania dymu (klapy dymowe).

Wyjście z klatek schodowych prowadzi przez przedsionki (wiatrołapy) na zewnątrz budynku. Poziomymi drogami ewakuacyjnymi w budynku są korytarze o szerokości powyżej 1,80 m.

Długości dojścia ewakuacyjnych nie przekraczają wartości dopuszczalnych dla użytkowanych budynków istniejących.

Z budynku prowadzi 11 wyjść ewakuacyjnych na teren zewnętrzny.

m) ocena zagrożenia wybuchem pomieszczeń oraz przestrzeni zewnętrznych:
W obiekcie nie znajdują się pomieszczenia zagrożone wybuchem.

c) podział obiektów na strefy pożarowe:

Każda z kondygnacji budynku stanowi oddzielną strefę pożarową o powierzchni nie przekraczającej 5000m².

Dopuszczalne powierzchnie stref pożarowych ZL określa poniższa tabela:

Kategoria zagrożenia ludzi	Dopuszczalna powierzchnia strefy pożarowej w m ²			
	w budynku o jednej kondygnacji nadziemnej (bez ograniczenia wysokości)	w budynku wielokondygnacyjnym		
		niskim (N)	średniowysokim (SW)	wysokim i wysokościowym (W) i (WW)
1	2	3	4	5
ZL II	8.000	5.000	3.500	2.000

Warunki w zakresie dopuszczalnych powierzchni stref pożarowych nie są obecnie przekroczone.

d) klasa odporności pożarowej budynku oraz klasa odporności ogniowej i stopień rozprzestrzeniania ognia elementów budowlanych;

Elementy budynku, odpowiednio do jego klasy odporności pożarowej, powinny w zakresie klasy odporności ogniowej spełniać, co najmniej wymagania określone w poniższej tabeli jak dla klasy C odporności pożarowej:

Klasa odporności pożarowej budynku	Klasa odporności ogniowej elementów budynku					
	główna konstrukcja nośna	konstrukcja dachu	strop ¹⁾	ściana zewnętrzna ^{1),2)}	ściana wewnętrzna ¹⁾	przekrycie dachu ³⁾
1	2	3	4	5	6	7
"C"	R 60	R 15	R E I 60	E I 30	EI 15	E 15

Oznaczenia w tabeli:

R - nośność ogniowa (w minutach), określona zgodnie z Polską Normą dotyczącą zasad ustalania klas odporności ogniowej elementów budynku,

E - szczelność ogniowa (w minutach), określona jw.,

I - izolacyjność ogniowa (w minutach), określona jw.,

(-) - nie stawia się wymagań.

¹⁾ Jeżeli przegroda jest częścią głównej konstrukcji nośnej, powinna spełniać także kryteria nośności ogniowej (R) odpowiednio do wymagań zawartych w kol. 2 i 3 dla danej klasy odporności pożarowej budynku.

²⁾ Klasa odporności ogniowej dotyczy pasa międzykondygnacyjnego wraz z połączeniem ze stropem.

³⁾ Wymagania nie dotyczą naświetli dachowych, świetlików, lukarn i okien połaciowych (z zastrzeżeniem § 218), jeśli otwory w połaci dachowej nie zajmują więcej niż 20% jej powierzchni.

⁴⁾ Dla ścian komór zsyphu wymaga się E I 60, a dla drzwi komór zsyphu - E I 30.

Elementy budynku powinny spełniać wymagania NRO (nie rozprzestrzeniania ognia).

Wymagania ogólne.

Z każdego miejsca przeznaczonego na pobyt ludzi w obiekcie powinny być zapewnione odpowiednie warunki ewakuacji, zapewniające możliwość szybkiego i bezpiecznego opuszczenia strefy zagrożonej lub objętej pożarem, dostosowane do liczby i stanu sprawności osób przebywających w obiekcie oraz jego funkcji, konstrukcji i wymiarów, a także być zastosowane techniczne środki zabezpieczenia przeciwpożarowego, polegające na:

- 1) zapewnieniu dostatecznej ilości i szerokości wyjść ewakuacyjnych;
- 2) zachowaniu dopuszczalnej długości, szerokości i wysokości przejść oraz dojść ewakuacyjnych;
- 3) zapewnieniu bezpiecznej pożarowo obudowy i wydzieleni dróg ewakuacyjnych oraz pomieszczeń;
- 4) zabezpieczeniu przed zadymieniem wymienionych w przepisach techniczno-budowlanych dróg ewakuacyjnych, w tym: na stosowaniu urządzeń zapobiegających zadymieniu lub urządzeń i innych rozwiązań techniczno-budowlanych zapewniających usuwanie dymu;
- 5) zapewnieniu oświetlenia awaryjnego (bezpieczeństwa i ewakuacyjnego) oraz przeszkodowego w obiektach, w których jest ono niezbędne do ewakuacji ludzi;
- 6) zapewnieniu możliwości rozgłaszania sygnałów ostrzegawczych i komunikatów głosowych poprzez dźwiękowy system ostrzegawczy w budynkach, dla których jest on wymagany.

W pomieszczeniach, od najdalszego miejsca, w którym może przebywać człowiek, do wyjścia ewakuacyjnego na drogę ewakuacyjną lub do innej strefy pożarowej albo na zewnątrz budynku, powinno być zapewnione przejście, zwane dalej "przejściem ewakuacyjnym", o długości nieprzekraczającej w strefach pożarowych ZL – 40 m.

Szerokość przejścia ewakuacyjnego w pomieszczeniu przeznaczonym na pobyt ludzi, należy obliczać proporcjonalnie do liczby osób, do których ewakuacji ono służy, przyjmując co najmniej 0,6 m na 100 osób, lecz nie mniej niż 0,9.

Łączną szerokość drzwi w świetle, stanowiących wyjścia ewakuacyjne z pomieszczenia, należy obliczać proporcjonalnie do liczby osób mogących przebywać w nim równocześnie, przyjmując co najmniej 0,6 m szerokości na 100 osób, przy czym najmniejsza szerokość drzwi w świetle ościeżnicy powinna wynosić 0,9 m.

Szerokość drzwi w świetle na drodze ewakuacyjnej należy obliczać proporcjonalnie do liczby osób, do których ewakuacji są one przeznaczone, przyjmując co najmniej 0,6 m szerokości na 100 osób, przy czym najmniejsza szerokość drzwi powinna wynosić 0,9 m w świetle ościeżnicy.

Drzwi wieloskrzydłowe, stanowiące wyjście ewakuacyjne z pomieszczenia oraz na drodze ewakuacyjnej, powinny mieć co najmniej jedno, nieblokowane skrzydło drzwiowe o szerokości nie mniejszej niż 0,9 m.

Zgodnie z § 12 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 07 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109, poz. 719 z dnia 22.06.2010 r.) podstawą do uznania użytkowanego budynku istniejącego za zagrażający życiu ludzi jest

niezapewnienie przez występujące w nim warunki techniczne możliwości ewakuacji ludzi, w szczególności w wyniku:

- 1) szerokości przejścia, dojścia lub wyjścia ewakuacyjnego, albo biegu względnie spocznika klatki schodowej służącej ewakuacji, mniejszej o ponad jedną trzecią od określonej w przepisach techniczno-budowlanych;
- 2) długości przejścia lub dojścia ewakuacyjnego większej o ponad 100% od określonej w przepisach techniczno-budowlanych;
- 3) występowania w pomieszczeniu strefy pożarowej zakwalifikowanej do kategorii zagrożenia ludzi ZL I lub ZL II albo na drodze ewakuacyjnej:
 - a) okładziny sufitu lub sufitu podwieszanego z materiału łatwo zapalnego lub kapiącego pod wpływem ognia, względnie wykładziny podłogowej z materiału łatwo zapalnego,
 - b) okładziny ściennej z materiału łatwo zapalnego na drodze ewakuacyjnej, jeżeli nie zapewniono dwóch kierunków ewakuacji;
- 4) niewydzielenia ewakuacyjnej klatki schodowej budynku wysokiego innego niż mieszkalny lub wysokościowego, w sposób określony w przepisach techniczno-budowlanych;
- 5) niezabezpieczenia przed zadymieniem dróg ewakuacyjnych wymienionych w przepisach techniczno-budowlanych, w określony w nich sposób;
- 6) braku wymaganego oświetlenia awaryjnego w strefie pożarowej zakwalifikowanej do kategorii zagrożenia ludzi ZL I, ZL II lub ZL V albo na drodze ewakuacyjnej prowadzącej z tej strefy na zewnątrz budynku.

Istniejące w obiekcie długości dojść i przejść ewakuacyjnych nie są uznawane za zagrażające życiu i zdrowiu ludzi w budynkach istniejących.

e) sposób zabezpieczenia przeciwpożarowego instalacji użytkowych, a w szczególności: wentylacyjnej, ogrzewczej, gazowej, elektroenergetycznej, odgromowej;

Budynek wyposażony jest w instalację wodociągową, kanalizacyjną, centralnego ogrzewania z lokalnej kotłowni (gazowo - olejową), gazową, odgromową, telefoniczną, wentylacji mechanicznej, monitoringu antywłamaniowego, gazów medycznych(OIOM).

f) urządzenia przeciwpożarowe w obiekcie, dostosowane do wymagań wynikających z przyjętego scenariusza rozwoju zdarzeń w czasie pożaru, a w szczególności: stałe urządzenia gaśnicze, system sygnalizacji pożarowej, dźwiękowy system ostrzegawczy, instalacja wodociągowa przeciwpożarowa, urządzenia oddymiające;

Urządzenia przeciwpożarowe zainstalowane w budynku:

- instalacja hydrantów 25 z węzłem półsztywnym oraz 52 z węzłem 52

g) wyposażenie w gaśnice;

Obiekty powinny być wyposażone w gaśnice przenośne spełniające wymagania Polskich Norm będących odpowiednikami norm europejskich (EN), dotyczących gaśnic, lub w gaśnice prężności (gaśnice wyprodukowane przed 1992r. powinny być zastąpione nowymi).

Rodzaj gaśnic powinien być dostosowany do gaszenia tych grup pożarów, określonych w Polskich Normach dotyczących podziału pożarów, które mogą wystąpić w obiekcie.

Jedna jednostka masy środka gaśniczego 2 kg (lub 3 dm³) zawartego w gaśnicach powinna przypadać, z wyjątkiem przypadków określonych w przepisach szczególnych na każde 100 m² powierzchni strefy pożarowej.

Gaśnice w obiektach powinny być rozmieszczone:

1) w miejscach łatwo dostępnych i widocznych, w szczególności:

a) przy wejściach do budynków,

b) na klatkach schodowych,

c) na korytarzach,

d) przy wyjściach z pomieszczeń na zewnątrz;

2) w miejscach nienarażonych na uszkodzenia mechaniczne oraz działanie źródeł ciepła (piece, grzejniki);

3) w obiektach wielokondygnacyjnych - w tych samych miejscach na każdej kondygnacji, jeżeli pozwalają na to istniejące warunki.

Przy rozmieszczaniu gaśnic powinny być spełnione następujące warunki:

1) odległość z każdego miejsca w obiekcie, w którym może przebywać człowiek, do najbliższej gaśnicy nie powinna być większa niż 30 m;

2) do gaśnic powinien być zapewniony dostęp o szerokości co najmniej 1 m.

Rozmieszczenie gaśnic przedstawione jest na schematach pomieszczeń stanowiących załącznik do instrukcji.

h) zaopatrzenie w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru;

Wymagane jest całego budynku 20 dm³/s zaopatrzenie w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru. Zaopatrzenie w wodę dla budynku zapewnia naturalny zbiornik wody akwen o zwyczajowej nazwie „Parkówka”, oddalony od szpitala o około 0,6 km z miejscem do poboru wody przez samochody strażackie. Planowana jest adaptacja podziemnego zbiornika o pojemności ok. 20 000 l na potrzeby zaopatrzenia obiektu w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru.

i) drogi pożarowe.

Droga pożarowa powinna przebiegać wzdłuż dłuższego boku budynku, a w przypadku gdy szerokość budynku jest większa niż 60 m - z jego dwóch stron, przy czym bliższa krawędź drogi pożarowej powinna być oddalona od ściany budynku o 5-15 m, a pomiędzy tą drogą i ścianą budynku nie powinny występować stałe elementy zagospodarowania terenu o wysokości przekraczającej 3 m lub drzewa. Obiekty budowlane, powinny mieć połączenie z drogą pożarową, utwardzonym dojściem o szerokości minimalnej 1,5 m i długości nie większej niż 50 m, tych wyjść ewakuacyjnych z obiektu budowlanego, poprzez które jest możliwy dostęp, bezpośrednio lub drogami ewakuacyjnymi, do każdej strefy pożarowej.

Drogami pożarowymi do budynku Pawilonu "C" i „D” są wewnętrzne utwardzone drogi komunikacyjne zlokalizowane na terenie szpitala. Przedmiotowe drogi zapewniają dostęp do pawilonów z każdej strony.

3.2.2. Charakterystyka zagrożenia pożarowego.

Pod pojęciem zagrożenia pożarowego i wybuchowego określa się te wszystkie czynniki, które składają się na możliwość powstania pożaru lub wybuchu. Współczynniki zagrożenia pożarowego dzieli się na dwie podstawowe grupy:

- przyczyny powstawania pożarów,
- przyczyny rozszerzania się pożarów.

W przedmiotowym obiekcie podczas normalnej eksploatacji nie występują materiały i procesy niebezpieczne pożarowo. Zagrożenie będzie wynikało głównie z nieostrożności pracowników i osób przebywających na terenie obiektu (na przykład: zaproszenia ognia) lub nieutrzymywania w należytej sprawności technicznej urządzeń i instalacji stanowiących wyposażenie obiektu.

Potencjalne źródła powstania pożaru:

- a) przeciążenia instalacji elektrycznej poprzez włączenie dużej ilości odbiorników energii do jednego obwodu elektrycznego;
- b) stosowania niewłaściwych urządzeń zabezpieczających instalację elektryczną;
- c) pozostawienia bez dozoru włączonych odbiorników energii elektrycznej (grzałki, czajniki elektryczne, termowentylatory itp.);
- d) niezachowania wymaganych odległości urządzeń grzewczych i żarowych punktów świetlnych od materiałów palnych;
- e) niewłaściwej eksploatacji urządzeń grzewczych (bojlery, piece akumulacyjne, piece i ogrzewacze wewnętrzne na propan-butan itp.);
- f) braku, nieterminowej lub niewłaściwej konserwacji urządzeń, instalacji wentylacyjnych, elektroenergetycznych lub odgromowych;
- g) stosowania prowizorycznych instalacji i urządzeń elektrycznych;
- h) niewłaściwego użytkowania i posługiwania się materiałami łatwopalnymi (np. odczynniki, lakiery, farby, rozpuszczalniki i inne substancje zawierające ciecze o temp. zapłonu poniżej 55°C);
- i) niewłaściwego magazynowania materiałów łatwopalnych (niewłaściwie zlokalizowane, pozbawione odpowiedniej wentylacji);
- j) prowadzenia prac remontowo-budowlanych polegających na spawaniu, cięciu, rozgrzewaniu substancji, malowaniu i klejeniu z użyciem materiałów niebezpiecznych pożarowo;
- k) zaproszenia ognia spowodowanego pozostawieniem żarzących się papierosów w sąsiedztwie materiałów palnych;
- l) palenia tytoniu i używania otwartego ognia w miejscach nie wyznaczonych lub zabronionych;
- m) nieprzestrzegania obowiązujących przepisów przeciwpożarowych;
- n) celowego podpalenia.

Przyczyny rozprzestrzeniania się pożarów:

- a) nie stwierdzenie (nie zauważenie) pożaru w początkowym stadium jego powstawania,
- b) opóźnione zaalarmowanie straży pożarnej,
- c) brak umiejętności u pracowników opanowania pożaru w zarodku poprzez właściwe użycie i zastosowanie podręcznego sprzętu i środków gaśniczych znajdujących się w pobliżu,
- d) brak podręcznego sprzętu gaśniczego,
- e) niekorzystne warunki budowlane, sprzyjające rozprzestrzenieniu się pożaru (np. palne ściany, stropy, okładziny ścienne lub sufitowe itp.),
- f) nagromadzenie materiałów palnych w miejscu powstania pożaru,
- g) utrudniony dostęp do miejsca powstania pożaru,

- h) brak wystarczającego zaopatrzenia wodnego,
- i) brak dojazdu dla jednostek straży pożarnej.

Rozprzestrzenianie się pożaru spowodowane jest ruchami ciepła poprzez:

- a/ konwekcję naturalną,
- b/ promieniowanie cieplne,
- c/ przewodnictwo cieplne.

Ciepło unoszących się prądów powietrza, oraz gorących gazów zdolne jest do ogrzania materiałów palnych znajdujących się na jego drodze, do temperatury zapalenia, co powoduje rozprzestrzenianie się pożaru. Duży wpływ na rozprzestrzenianie się pożaru może mieć również zawalenie się palącej konstrukcji obiektu, co spowoduje wzmożenie procesu palenia. Zabezpieczeniem przed zawaleniem się konstrukcji jest stosowanie konstrukcji o odpowiedniej odporności ogniowej. Możliwe jest również, iż ciepło z palącego się materiału, pomieszczenia, obiektu, może drogą promieniowania cieplnego spowodować zapalenie się materiałów palnych, bądź łatwo zapalnych narażonych na bezpośrednie działanie ognia lub temperatury.

Często zauważając pożar próbujemy sami prowadzić akcję ratowniczo-gaśniczą bojąc się odpowiedzialności karnej czy też lekceważąc jego niebezpieczeństwo. Nie mamy przy tym żadnego przeszkolenia ani doświadczenia przy gaszeniu pożarów. Obecny stan prawny nakłada na Państwową Straż Pożarną obowiązek nieodpłatnego prowadzenia akcji ratowniczo-gaśniczych. Na osobę winną nieumyślnego spowodowania pożaru spada odpowiedzialność karna proporcjonalna do jego skutków, jednak w momencie gdy sprawca w momencie powstania pożaru nie powiadamia Państwowej Straży Pożarnej odpowiedzialność karna jest odpowiednio większa (bliższe informacje na temat sankcji karnych znajdują się w Kodeksie Pracy i Kodeksie Karnym). Lekceważąc natomiast niebezpieczeństwo pożaru musimy pamiętać o tym, że pożar ma często charakter ukryty i w momencie gdy już nam się wydawało, że opanowaliśmy jego rozwój potrafi wybuchnąć ze zdwojoną siłą powodując niewspółmiernie większe straty, a nawet zagrażając życiu i zdrowiu ludzkiemu.

3.2.3. Zasady i sposoby usuwania zagrożeń.

Najważniejszym działaniem przy zapobieganiu możliwości powstania pożaru jest profilaktyka pożarowa. Obowiązkiem każdego pracownika jest usuwanie wszelkich zagrożeń pożarowych mogących doprowadzić do powstania pożaru.

Na terenie obiektów szpitala obowiązuje zakaz palenia tytoniu.

Niżej wymieniona dokument tycząca zabezpieczenia przeciwpożarowego obiektu powinna być prowadzona, gromadzona i bieżąco aktualizowana:

- protokoły pomiarów rezystancji izolacji przewodów roboczych /elektrycznych/,
- protokoły pomiarów rezystancji urządzeń piorunochronnych,
- protokoły kontroli i zarządzenia pokontrolne (decyzje) wydane przez Państwową Straż Pożarną,
- protokoły badań i sprawdzeń urządzeń przeciwpożarowych,
- dokumentacja kontroli wewnętrznych stanu zabezpieczenia przeciwpożarowego,
- listy obecności pracowników na szkoleniach przeciwpożarowych, dokumentacja szkoleń, (może być prowadzone w ramach szkoleń BHP),
- instrukcje służbowe, pisma okólne i inne.

Instalacja elektryczna we wszystkich pomieszczeniach powinna odpowiadać odpowiednim normom, a eksploatacja powinna być zgodna z przepisami, w szczególności:

- przeciwpożarowy (główny) wyłącznik prądu elektrycznego powinien być wyraźnie oznakowany,
- szafki mieszczące tablice rozdzielcze z bezpiecznikami należy zabezpieczyć przed dostępem osób nieupoważnionych,
- wszystkie obwody na tablicy powinny być opisane, oznakowane,
- prace konserwacyjno-naprawcze, oraz pomiary instalacji elektrycznej wykonywane mogą być tylko przez osoby posiadające uprawnienia,
- Dla analizowanego obiektu pomiary rezystancji izolacji przewodów roboczych powinny być przeprowadzane zgodnie z Prawem Budowlanym raz na 5 lat – z przyczyn bezpieczeństwa zalecane są częstsze pomiary tj. raz w roku,
- Dla każdego urządzenia piorunochronnego zakłada się dokumentację eksploatacyjną, składającą się:
 - z metryki urządzenia piorunochronnego,
 - protokołu z badania urządzenia piorunochronnego,
 - protokołu z przeprowadzonych badań i napraw urządzenia piorunochronnego.

Podczas eksploatacji instalacji i urządzeń elektrycznych na terenie Pawilonu „D” zabrania się:

- wykonywania prowizorycznej instalacji elektrycznej oraz korzystania z uszkodzonych gniazdek, wtyczek, wyłączników itp.
- włączania do sieci zbyt jednocześnie zbyt wielu urządzeń elektrycznych, co może spowodować przeciążenie tej sieci,
- pozostawienia bez dozoru włączonych do sieci odbiorników dużej mocy np. grzejników, pieców elektrycznych, termowentylatorów itp.
- ustawiania grzejnych urządzeń elektrycznych na przedmiotach i podłożu palnym; ww. urządzenia należy ustawiać na niepalnych podstawach w odległości 60 cm od materiałów palnych i 30 cm od materiałów trudno zapalnych,
- stosowania na osłony punktów świetlnych materiałów palnych, z wyjątkiem materiałów trudno zapalnych, jeżeli zostaną umieszczone w odległości co najmniej 5 cm od żarówki,

- instalowania opraw oświetleniowych oraz sprzętu instalacji elektrycznych takich jak: wyłączniki, przełączniki, gniazda wtykowe, bezpośrednio na podłożu palnym jeżeli ich konstrukcja nie zabezpiecza podłoża przed zapaleniem (powinien określić to producent urządzenia w zgodności z Polską Normą),

W budynku zabrania się wykonywania czynności, które mogą spowodować pożar lub przyczynić się do jego rozprzestrzeniania (określonych w § 4 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 07 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109, poz. 719 z dnia 22.06.2010 r.) – wyciąg w załączniku nr 4), a w szczególności:

- gromadzenia i przechowywania materiałów pod ścianami budynku, mogącymi utrudnić dostęp straży pożarnej w przypadku akcji ratowniczo-gaśniczej,
- używania ognia otwartego w pomieszczeniach,
- używania pojemników na śmieci wykonanych z materiałów łatwozapalnych,
- stosowania materiałów dekoracyjnych wystroju wnętrz nie odpowiadających wymogom przepisów pożarowych (tj. łatwozapalnych).
- ustawiania jakichkolwiek przedmiotów na drogach ewakuacyjnych, zastawiania lub ograniczania dostępu do podręcznego sprzętu gaśniczego, hydrantów, przycisków pożarowych, tablic elektrycznych, zaworów gazu itp.

Jednym ze sposobów usuwania zagrożeń jest prowadzenie wewnętrznych kontroli stanu ochrony ppoż.

3.2.4. PODSTAWOWE ZADANIA I OBOWIĄZKI OSÓB W ZAKRESIE OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ.

Na podstawie Ustawy o ochronie przeciwpożarowej Dyrektor Szpitala ponosi odpowiedzialność za ochronę przeciwpożarową w obiekcie i jest zobowiązany w szczególności do:

- ◆ zapewnienia odpowiednich warunków ochrony przeciwpożarowej w zakresie zabezpieczenia ludzi, wymagań budowlanych i instalacyjnych,
- ◆ wyposażenia pomieszczeń w podręczny sprzęt gaśniczy i urządzenia przeciwpożarowe,
- ◆ zaznajamiania pracowników z zasadami zabezpieczenia przeciwpożarowego oraz czuwania nad ich przestrzeganiem,
- ◆ wydawania zarządzeń w zakresie zabezpieczenia przeciwpożarowego w obiekcie.
- ◆ znajomości warunków budowlano-technicznych budynków, wyposażenia technicznego i zasad ewakuacji,
- ◆ przeprowadzania kontroli wewnętrznych,
- ◆ realizowania przedsięwzięć zmierzających do poprawy stanu bezpieczeństwa pożarowego;
- ◆ dopilnowania utrzymania czystości i porządku w pomieszczeniach i na terenie przyległym;

- ◆ zapewnienia stałej konserwacji urządzeń przeciwpożarowych, urządzeń i instalacji elektrycznych, wentylacyjnych itp.;
- ◆ czuwania nad przestrzeganiem przez pracowników przepisów ochrony przeciwpożarowej oraz stosowanie odpowiednich sankcji w stosunku do pracowników winnych zaniedbań, w wyniku których mogłoby dojść do powstania pożaru.

W zakresie administrowania Zastępca Dyrektora zobowiązany jest do:

- ◆ zapewnienia wyposażania obiektu sprzęt gaśniczy,
- ◆ zapewnienia wyposażania obiektów w instrukcje postępowania na wypadek pożaru (alarmowe),
- ◆ zapewnienia wyposażania obiektów pożarnicze tablice informacyjne,
- ◆ zapewnienia nadzoru nad instalacjami: elektryczną, odgromową, uziemiającą, łączności, ogrzewczą, wentylacyjną, wodociągową ppoż., kanalizacyjną,
- ◆ egzekwowania dokonywania przeglądów tych instalacji i prowadzenia dokumentacji zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- ◆ zapewnienia utrzymywania instalacji w należyтым stanie technicznym, a w razie potrzeby do przeprowadzenia ich modernizacji,
- ◆ realizacji zadań wynikających z przeprowadzonych przeglądów i kontroli urządzeń i instalacji.

Ordynator Oddziału zobowiązany jest do:

- ◆ zapewnienia przestrzegania przeciwpożarowych wymagań budowlanych oraz bezpiecznej eksploatacji instalacji i urządzeń stanowiących wyposażenie zajmowanej części budynku i pomieszczeń
- ◆ nadzór nad wyposażeniem zajmowanej powierzchni w podręczny sprzęt gaśniczy i jego okresową konserwację,
- ◆ przygotowanie oddziału do prowadzenia akcji ratowniczo gaśniczej oraz do ewakuacji,
- ◆ prowadzenie okresowych analiz stanu ochrony przeciwpożarowej,
- ◆ informowanie przełożonych o zauważonych usterkach w zakresie bezpieczeństwa pożarowego.

Pielegniarka Przełożona (Oddziałowa) zobowiązana jest do:

- a) udzielenie instruktażu ppoż. na stanowisku pracy pracownikom przed dopuszczeniem do wykonywania po raz pierwszy pracy na danym stanowisku,
- b) utrzymanie w należyтым stanie dróg ewakuacyjnych oraz dostępu do sprzętu i urządzeń przeciwpożarowych,
- c) nadzór nad przestrzeganiem przez podwładny personel przepisów przeciwpożarowych,
- d) nadzór nad urządzeniami i sprzętem ppoż. stanowiącym wyposażenie podległych pomieszczeń,
- e) wykonywanie bieżących zarządzeń dotyczących ochrony przeciwpożarowej,
- f) wyposażenie podległych pomieszczeń w znaki ewakuacyjne, informacyjne i ostrzegawcze,
- g) dopilnowanie, aby nie gromadzono na korytarzach i klatkach schodowych jakichkolwiek przedmiotów ograniczających szerokość dróg ewakuacyjnych i zastawiania wyjść ewakuacyjnych.

w razie pożaru:

- * sprawdzenie czy została powiadomiona Państwowa Straż Pożarna, a znajdujący się na miejscu personel przystąpił do gaszenia pożaru,
- * z chwilą podjęcia przez Dyrektora szpitala decyzji o ewakuacji pacjentów z pomieszczeń dopilnowuje aby:
 - * otworzyć wyjścia z sal zabezpieczając drzwi w taki sposób, aby przez cały czas trwania akcji ratowniczo-gaśniczej były unieruchomione,
 - * decyzję o ewakuacji podawać w takiej formie by wywołało to paniki wśród pacjentów,
 - * siłami personelu utrzymywać porządek w rejonach wyjść ewakuacyjnych
 - * wykonano wszystkie polecenia kierującego akcją ratowniczo-gaśniczą.

Kierownik Działu Eksploatacyjnego jest odpowiedzialny za:

- a) stan ochrony przeciwpożarowej w użytkowanych pomieszczeniach (biurowych, warsztatowych, magazynowych, technicznych oraz tam gdzie zainstalowano urządzenia techniczne będące pod nadzorem działu) i w miejscu prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo,
- b) utrzymywanie w należyłym stanie dróg ewakuacyjnych w obrębie podległych pomieszczeń oraz dostępu do sprzętu i urządzeń przeciwpożarowych,

Do jego zadań należy:

- udzielanie instruktażu na stanowisku pracy pracownikom przed dopuszczeniem do wykonywania po raz pierwszy pracy na danym stanowisku,
- nadzór nad przestrzeganiem przez pracowników działu przepisów przeciwpożarowych,
- nadzór nad urządzeniami i sprzętem przeciwpożarowym stanowiącym wyposażenie szpitala,
- organizowanie lub osobiste prowadzenie szkolenia specjalistycznego z zakresu zabezpieczenia procesów spawalniczych z określonymi pracownikami działu,
- planowanie, organizowanie i prowadzenie przeglądów oraz konserwacji urządzeń i instalacji: gazowych, elektrycznych, piorunochronnych, alarmowych, wentylacyjnych, mechanicznych, kontrolno-pomiarowych oraz dokumentacji z tym związanych według zasad (częstotliwości) obowiązujących w tym zakresie.

Personel Sprząający zobowiązany jest do:

- a) utrzymywanie czystości przez systematyczne usuwanie śmieci i odpadów do odpowiednich pojemników poza teren sprzątanym pomieszczeń.
- b) Dopilnowanie wygaszenia oświetlenia oraz wyłączenia urządzeń elektrycznych nie przystosowanych do pracy ciągłej.
- c) Zamknięcie pomieszczeń po zakończeniu sprzątania i umieszczenie kluczy w ustalonym miejscu.

Zgłaszanie przełożonemu stwierdzonych nieprawidłowości w przeciwpożarowym zabezpieczeniu pomieszczeń.

Portier (Recepcjonista) jest odpowiedzialny za:

- a) ochronę przeciwpożarową na swoim stanowisku pracy,
- b) utrzymanie w należyłym stanie kluczy zapasowych i zasadniczych,

Do jego zadań i obowiązków należy:

- a) stałe przebywanie na stanowisku pracy. Opuszczenie stanowiska może nastąpić za zgodą przełożonych po otrzymaniu zastępstwa,
- b) kontrolowanie stanu bezpieczeństwa pożarowego po zakończeniu pracy personelu administracyjnego i oraz dokonywanie lustracji terenu, co najmniej dwa razy w nocy, a w dni wolne od pracy również w ciągu dnia.

W razie powstania pożaru:

- a) otwarcie drzwi ewakuacyjnych, zajęcie stanowiska przy wejściu i nie wpuszczaniu do obiektu osób postronnych,
- b) wydanie potrzebnych kluczy dla osób wyznaczonych przez dyrektora szpitala, i ratownikom PSP,
- c) uniemożliwienie wynoszenia z budynku lub poza teren mienia szpitala bez zezwolenia dyrektora.

Wszyscy pracownicy, bez względu na zajmowane stanowisko służbowe, obowiązani są do przestrzegania nakazów i zakazów dotyczących zabezpieczenia przeciwpożarowego pomieszczeń, a w szczególności:

- ◆ przestrzegania przepisów ppoż.,
- ◆ uczestniczenia w szkoleniach ppoż. i poddawania się sprawdzianom wiedzy,
- ◆ realizacji poleceń przełożonych mających na celu poprawę stanu bezpieczeństwa pożarowego w budynku,
- ◆ utrzymywania należytego porządku na swoim stanowisku pracy i w jego otoczeniu,
- ◆ prawidłowego użytkowania instalacji i urządzeń elektroenergetycznych, użytkowania urządzeń grzejnych nie mających związku z wykonywaną pracą oraz umieszczania na punktach świetlnych osłon i dekoracji z materiałów palnych,
- ◆ posiadania umiejętności posłużenia się podręcznym sprzętem gaśniczym,
- ◆ przestrzegania warunków bezpieczeństwa podanych w niniejszej instrukcji,
- ◆ znajomości zasad postępowania na wypadek pożaru,
- ◆ zgłaszania przełożonym lub upoważnionemu pracownikowi prowadzącemu sprawę ppoż. zauważonych zagrożeń i nieprawidłowości w zabezpieczeniu ppoż.,
- ◆ ścisłego przestrzegania zakazu wykonywania czynności zabronionych określonych w § 4 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 07 czerwca 2010r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109, poz. 719 z dnia 22.06.2010 r.) – patrz załącznik nr 4,
- ◆ uczestniczenia w akcjach gaśniczych i ratowniczych w przypadku pożaru lub innego miejscowego zagrożenia.

3. Sposób poddawania przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym stosowanych w obiekcie urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic.

Urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice powinny być poddawane przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym zgodnie z zasadami określonymi w Polskich Normach, dokumentacji techniczno-ruchowej oraz instrukcjach obsługi sprzętu i urządzeń. **Przeglądy techniczne i czynności konserwacyjne powinny być przeprowadzone w sposób zgodny z instrukcją ustaloną przez producenta co najmniej raz w roku.**

Sieć wodociągowa przeciwpożarowa (hydranty zewnętrzne).

Badania raz w roku wg punktów - 1,2,3,

Badania co pięć lat wg punktów – 1,2,3,4,5,6,7

1. oględziny zewnętrzne; należy przeprowadzić nieuzbrojonym okiem,
2. sprawdzenie działania zamontowanych zaworów lub kurków; należy przeprowadzić przez kilkakrotne otwarcie i zamknięcie wszystkich zaworów lub kurków występujących w sieci,
3. sprawdzenie podłączenia węża,
4. sprawdzenie wydajności wodnej;
5. sprawdzenie wydajności podczas jednoczesnego poboru wody;
6. sprawdzenie ciśnienia.

Obowiązek konserwacji należy do właściciela sieci wodociągowej.

Instalacja wodociągowa przeciwpożarowa (hydranty wewnętrzne).

1. Doroczne przeglądy i konserwacje.

Przeglądy i konserwacja powinny być przeprowadzane przez osobę kompetentną.

Wąż hydrantu powinien być całkowicie rozwinięty, hydrant poddany ciśnieniu i sprawdzony według następujących punktów, czy:

- a) Urządzenie nie jest zastawione, nie uszkodzone a elementy nie są skorodowane lub przeciekające;
- b) Instrukcje obsługi są czyste i czytelne;
- c) Miejsce umieszczenia jest wyraźnie oznakowane;
- d) Mocowania do ściany są odpowiednie do ich przeznaczenia i pewnie zamontowane;
- e) Wypływ wody jest równomierny i dostateczny (wskazane jest użycie miernika przepływu oraz miernika ciśnienia);
- f) Miernik ciśnienia (jeżeli jest zastosowany) pracuje prawidłowo i w swoim zakresie pomiarowym;
- g) Wąż na całej długości nie wykazuje oznak uszkodzeń, zniekształceń, zużycia ani pęknięć. Jeżeli wąż wykazuje jakies uszkodzenia, powinien być wymieniony na nowy lub poddany próbie ciśnieniowej na maksymalne ciśnienie robocze;
- h) Zaciski, lub taśmowanie, węża są prawidłowego typu i właściwie zaciśnięte;
 - i) Zwijadło węzowe obraca się lekko w obu kierunkach;
 - j) W przypadku wychylnego zwijadła węzowego zwijadło węzowe obraca się łatwo i czy wychyla się o 180°;
 - k) W przypadku ręcznych zwijadeł zawór odcinający jest właściwego typu i czy działa łatwo i prawidłowo;
 - l) W przypadku zwijadeł automatycznych praca zaworu automatycznego jest prawidłowa oraz czy praca dodatkowego serwisowego zaworu odcinającego jest właściwa;
- m) Stan przewodów rurowych zasilających w wodę jest właściwy, szczególną uwagę

- zwrócić na to czy odcinki elastyczne nie wykazują oznak zużycia lub zniszczenia;
- n) Jeżeli hydrant wyposażony jest w szafkę, czy nie nosi ona oznak uszkodzenia i czy drzwiczki szafki łatwo się otwierają;
 - o) Prądownica jest właściwego typu i czy łatwo się nią posługiwać;
 - p) Praca prowadnic węża jest prawidłowa, upewnić się, że są one właściwie i pewnie zamocowane;
 - q) Pozostawić hydrant wewnętrzny w stanie gotowym do natychmiastowego użycia.

Jeżeli konieczne są poważniejsze naprawy, hydrant powinien być oznakowany „USZKODZONY” i kompetentna osoba powinna powiadomić o tym użytkownika/właściciela.

2. Okresowe przeglądy i konserwacje wszystkich węży.

Co 5 lat wszystkie węże powinny być poddane próbie ciśnieniowej na maksymalne ciśnienie robocze instalacji, zgodnie z EN 671-1 i/lub EN 671-2.

3. Dokumentowanie przeglądów i konserwacji

Po przeglądzie i przeprowadzeniu niezbędnych pomiarów hydranty wewnętrzne powinny być przez kompetentne osoby oznakowane napisem „SPRAWDZONE”. Osoby odpowiedzialne powinny przechowywać trwałe zapisy o wszystkich przeglądach, kontrolach i testach. Zapis taki powinien zawierać:

- datę (miesiąc i rok) przeglądu i testów;
- wyniki testów;
- wykaz i datę zainstalowania części zamiennych;
- dodatkowe testy do wykonania, jeśli są wymagane;
- datę (miesiąc i rok) następnego przeglądu i testów;
- wykaz wszystkich hydrantów wewnętrznych z węzłem półsztywnym i/lub z węzłem płaskoskładanym.

4. Bezpieczeństwo pożarowe podczas przeglądów i konserwacji.

Ponieważ przegląd i konserwacja mogą okresowo zmniejszyć efektywność zabezpieczenia przeciwpożarowego należy:

- zależnie od przewidywanego zagrożenia pożarowego, poddać równocześnie konserwacji na danej powierzchni tylko ograniczoną liczbę hydrantów;
- zapewnić dodatkowe przedsięwzięcia zabezpieczające oraz przeprowadzić dodatkowy instruktaż na czas konserwacji oraz na okres braku zasilania w wodę.

5. Etykiety konserwacji i przeglądów.

Dane dotyczące konserwacji i przeglądu powinny być zapisane na etykiecie, która nie może zakrywać żadnych oznaczeń producenta.

Na etykiecie powinny być umieszczone następujące dane:

- słowo „SPRAWDZONE” ;
- nazwa i adres dostawcy hydrantu;
- znak jednoznacznie identyfikujący osobę kompetentną ;
- data (rok i miesiąc) kiedy konserwacja była przeprowadzona .

Gaśnice.

Sprzęt powinien być poddawany badaniom technicznym i czynnościom konserwacyjnym zgodnie z instrukcją obsługi ustaloną przez producenta, **nie rzadziej niż raz w roku**. Czynności konserwacyjne mogą dokonywać podmioty posiadające autoryzację producenta.

4. Sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia.

Pożar jest niekontrolowanym procesem spalania w miejscu do tego nie przeznaczonym. Pożarowi zawsze towarzyszą:

- dym zawierający toksyczne produkty spalania,
- wydzielanie ciepła,
- zmniejszenie stężenia tlenu w miejscu objętym pożarem.

Powstawanie dymu podczas pożaru stanowi największe zagrożenie dla życia i zdrowia człowieka. Dym jest mieszaniną gazowych i stałych produktów spalania z powietrzem. Silnie toksyczne produkty spalania znajdujące się w dymie jak np. chlor, chlorowódz, tlenek węgla, cyjanowódz powodują silne podrażnienie dróg oddechowych i powodują najczęściej zatrucie organizmu. Większość ofiar śmiertelnych w pożarach spowodowana jest zatruciem organizmu. Dym ponad to ogranicza widoczność i utrudnia odnalezienie drogi wyjścia, zmniejsza orientację przestrzenną, powodując upadki i potknięcia. Dym przenosi się szybko na znaczne odległości od źródła pożaru i posiada wysoką temperaturę. W pomieszczeniach, w których powstał pożar, temperatura wzrasta średnio do ok. 800⁰C, a temperatura płomienia wynosi od 1200 do 1600⁰C. Ciepło promieniuje na znaczne odległości, stwarzając możliwości poparzenia człowieka i zapalenia różnych materiałów. W pomieszczeniach zamkniętych pożar powoduje zmniejszenie procentowej zawartości tlenu w powietrzu. Normalne stężenie tlenu w powietrzu wynosi 21%, zmniejszenie ilości tlenu do 6-10% powoduje utratę przytomności, śpiączkę i uduszenie.

1. Alarmowanie o niebezpieczeństwie.

Każdy kto zauważy pożar zobowiązany jest niezwłocznie:

a. powiadomić o pożarze osoby znajdujące się w sąsiedztwie.

b. telefonicznie lub w inny dostępny sposób zawiadomić Straż Pożarną podając:

- gdzie się pali - adres, nazwa obiektu, kondygnacja (np. pomieszczenie brudownika na piętrze budynku Pawilonu „D” w Łodzi),
- co się pali (np. pościel),
- czy jest zagrożone życie ludzkie,
- swoje imię i nazwisko oraz numer telefonu z którego się dzwoni.

UWAGA : Nie odkładać słuchawki telefonu do czasu uzyskania potwierdzenia zgłoszenia pożaru przez dyżurnego straży pożarnej. Po odłożeniu słuchawki chwilę odczekać, na ewentualne sprawdzenie wiarygodności zgłoszenia.

c. powiadomić Dyrektora i bezpośredniego przełożonego o zaistniałym zdarzeniu.

2. Zasady postępowania w przypadku powstania pożaru.

- Równocześnie z alarmowaniem o niebezpieczeństwie należy przystąpić do gaszenia pożaru dostępnym sprzętem gaśniczym, udzielania pomocy poszkodowanym lub zagrożonym.

Każda osoba przystępująca do akcji ratowniczej powinna przestrzegać następujących zasad:

- w pierwszej kolejności należy ratować ludzi, których życiu zagraża niebezpieczeństwo,
- ewakuując zagrożone mienie należy ewakuować przedmioty i materiały najbardziej wartościowe,
- nie należy bez koniecznej potrzeby otwierać drzwi, okien do pomieszczeń, w których powstał pożar, ponieważ dopływ powietrza sprzyja rozprzestrzenianiu się ognia,
- należy usunąć z zasięgu ognia wszystkie materiały palne, a w szczególności butle z gazami sprężonymi, z płynami łatwo zapalnymi, cenne maszyny, urządzenia i ważne dokumenty,
- w przypadku pożaru pojazdu na terenie pojazd ten należy odsunąć na bezpieczną odległość od miejsc, w których występują materiały palne,
- gasząc urządzenie elektryczne pod napięciem należy używać do tego celu gaśnic proszkowych lub śniegowych (CO₂),
- człowieka, który się pali należy gasić kocem gaśniczym.

Zasady użycia gaśnic przenośnych lub przewoźnych.

Z uwagi na to, że w większości sprzęt gaśniczy służy do jednorazowego użycia, a czas wyładowania gaśnic jest bardzo krótki - skuteczność gaszenia zależy od umiejętnego użycia tego sprzętu. Szczególną uwagę należy zwrócić na to, że po zdjęciu gaśnicy z wieszaka lub podniesienia z podłoża trzeba ją przenieść jak najszybciej i jak najbliżej miejsca pożaru i dopiero wtedy uruchomić. Wcześniejsze uruchomienie spowoduje, że nim dobiegniemy do źródła ognia w tym czasie już się rozładuje. Strumień środka gaśniczego będzie skuteczny, gdy będziemy nim umiejętnie operowali, znajdując się możliwie jak najbliżej źródła ognia. Skuteczność gaszenia pożaru w jego początkowej fazie (zarodku) zależy od dobrego stanu technicznego gaśnicy, umiejętności użycia oraz czy pożar zostanie w porę zauważony.

Zakres stosowania środków gaśniczych w zależności od rodzaju pożaru.

W zależności od rodzaju spalającego się materiału i sposobu, w jaki ten materiał się spala, pożary zostały podzielone na 5 grup. Do gaszenia poszczególnych grup pożarów należy stosować odpowiednie środki gaśnicze.

Grupy te oznacza się dużymi literami alfabetu od A do D i F. Stosowane do gaszenia ognia środki gaśnicze muszą być odpowiednie do danej grupy, w której obrębie zachodzi zjawisko spalania się:

- a) do gaszenia pożarów grupy **A** (materiałów stałych, zwykle pochodzenia organicznego, których normalne spalanie zachodzi z tworzeniem żarzących się węgli, np. drewna, papieru, tkanin itp.) stosuje się gaśnice pianowe oraz proszkowe oznaczone indeksem A.
- b) do gaszenia pożarów grupy **B** (cieczy palnych i substancji stałych topiących się np. benzyn, alkoholi, olejów, tłuszczów, lakierów) stosuje się zamiennie gaśnice, pianowe, śniegowe, proszkowe.
- c) do gaszenia pożarów grupy **C** (gazów palnych, np. propanu, acetyleny, gazu ziemnego) stosuje się zamiennie gaśnice proszkowe, śniegowe,
- d) do gaszenia pożarów grupy **D** (metali lekkich, np. magnezu, sodu, potasu, litu) stosuje się gaśnice proszkowe do tego celu przeznaczone (oznaczone literą D),
- e) do gaszenia pożarów grupy **F** (tłuszcze i oleje spożywcze w urządzeniach kuchennych) stosuje się gaśnice do tego celu przeznaczone (oznaczone literą F),

W związku z powyższym, standardowe wyposażenie obiektu stanowią głównie gaśnice

przeznaczone do gaszenia pożarów grup AB. Zasady postępowania się poszczególnymi typami gaśnic i hydrantem omówiono w dalszej części. Przeznaczenie gaśnicy, jej wielkości oraz sposób jej użycia określony jest również na naklejonej etykiecie.

5.1 Rodzaje i sposób obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego.

- a) gaśnica śniegowa przeznaczona jest do gaszenia pożarów grupy BC.
- b) gaśnica proszkowa przeznaczona jest do gaszenia pożarów grupy BC, ABC lub ABCD (w zależności od wersji).
- c) hydranty wewnętrzne mają zastosowanie do lokalizowania pożarów wszędzie tam, gdzie jako środek gaśniczy można stosować wodę.

Uruchomianie gaśnic znajdujących się w obiekcie:

Z zaworem dźwigniowym (proszkowe, śniegowe):

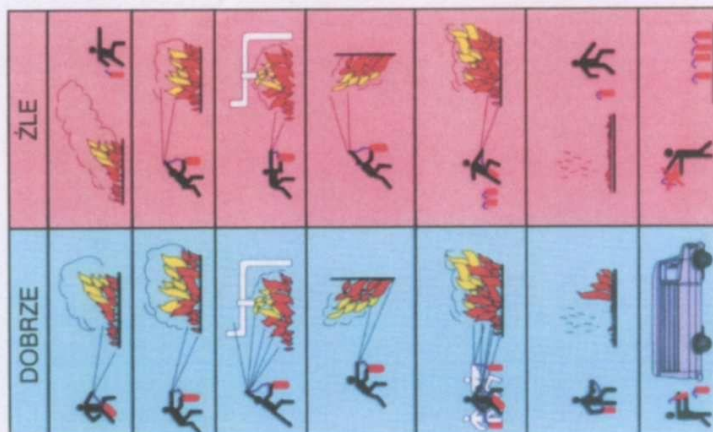
- wyjąć zawleczkę zabezpieczającą dźwignię zaworu,
- docisnąć dźwignię zaworu do uchwyty,
- skierować dyszę bądź prądownicę na palący się materiał,
- jeśli na prądownicy znajduje się dodatkowa dźwignia, to po dociśnięciu dźwigni zaworu odczekać ok. 5-6 sek. i po skierowaniu prądownicy w kierunku pożaru nacisnąć dźwignię.

Znalazłeś się jako pierwszy, w miejscu gdzie wybuchł pożar i masz do dyspozycji gaśnicę, należy:

- ⇒ Zbliżyć się do pożaru zgodnie z kierunkiem wiatru (wiatr w plecy). Środek gaśniczy skierować do źródła ognia zgodnie z kierunkiem wiatru. Gaszący nie powinien narażać się na działanie dymu i promieniowania ciepłego.
- ⇒ Pożary powierzchniowe gasić zaczynając od przodu "zawijając" Bezsensowne jest kierowanie strumienia środka gaśniczego do środka pożaru, bo powoduje to jego rozszerzenie.
- ⇒ Pożary kropli i cieczy spadających gasić od góry do dołu! Płonące ciecze spadają na podłogę i powodują drugi pożar. Zanim nie ugasi się kropli spadających nie można ugasić pożaru na podłodze.
- ⇒ Pożary ścian gasić od dołu do góry. Wznoszące się pionowo do góry ciepło powoduje rozprzestrzenianie się palenia materiału. Ograniczenie rozwoju pożaru do góry może być ograniczone po uprzednim ugaszeniu źródła pożaru.
- ⇒ Wystarczającą liczbę gaśnic do ugaszenia pożaru używać jednocześnie, nie pojedynczo! Wcześniej, szybko zgromadzić potrzebną ilość środków gaśniczych w pobliżu źródła ognia. Ważne jest to wtedy gdy wiemy iż jedna gaśnica nie wystarczy.
- ⇒ Uważać na wtórny zapłon. Palne pary mogą się ponownie zapalić w przypadku zetknięcia się z nagrzanymi przedmiotami. Należy dlatego pozostać w gotowości przy powierzchni, która była objęta pożarem. Nie na niej ale obok.
- ⇒ Po użyciu gaśnicy nie wieszać na dotychczasowym stanowisku, lecz oddać do napełnienia środkiem gaśniczym. Gaśnice nie mogą być używane wielokrotnie lub dowolną ilość razy. Nawet wtedy gdy raz niewielką ilość środka gaśniczego zużyto, musi się gaśnicę skierować do warsztatu.

Podstawowe zasady gaszenia pożaru przy pomocy gaśnic

1. Zbliżyć się do pożaru zgodnie z kierunkiem wiatru (wiatr w plecy).
2. Uruchomić gaśnicę (zgodnie z instrukcją) i skierować strumień środka gaśniczego na źródło ognia
 - a) w przypadku płonących poziomych powierzchni kierować strumień gaśniczy na powierzchnię płonąca zaczynając od najbliższego brzegu, strumień kierować prawie równoległe do powierzchni płonącej,
 - b) płonące spadające z góry na dół krople lub ciekącą cieczą palną gasić kierując strumień gaśniczy od góry do dołu,
 - c) powierzchni pionowe gasić od dołu do góry.
3. W przypadku konieczności gaszenia pożaru większą liczbą gaśnic, należy zastosować je jednocześnie.
4. Po ugaszeniu dopilnować aby nie doszło do wtórnego zapłonu.
5. Gaśnice po ich użyciu skierować do warsztatu.

Obsługa koca gaśniczego

Koce gaśnicze służą do tłumienia pożaru w zarodku.

Sposób użycia: chwycić oburącz za uchwyty zwisające u dołu futerału i szarpnąć w dół, spowoduje to zerwanie plomby i wysunięcie się koca, następnie rozwinąć koc przez strzępienie, podbiec do ognia, narzucić koc na palący się przedmiot i przez przyduszenie obrzeży starać się odizolować miejsce pożaru od dostępu powietrza.

Obsługa hydrantów wewnętrznych.

Hydranty wewnętrzne mają zastosowanie do lokalizowania pożarów wszędzie tam, gdzie jako środek gaśniczy można stosować wodę. Sposób użycia: otworzyć szafkę, rozwinąć odcinek węża w kierunku pożaru; otworzyć zawór hydrantu i skierować strumień wody na źródło ognia.

PRZYKŁADOWE ZASTOSOWANIA SYMBOLI GRAFICZNYCH**GAŚNICA ŚNIEGOWA****W razie pożaru należy:**

- * przenieść gaśnicę i podbiec z nią do ognia
- * przed uruchomieniem wyciągnąć zawleczkę, nacisnąć dźwignię uwalniając CO₂
- * dyszę gaśnicy skierować w ogień

Gaśnica może być stosowana do gaszenia urządzeń pod napięciem. Gaśnica podczas użycia oziębia się. Trzymać dyszę tylko za uchwyt.

GAŚNICA PROSZKOWA**W razie pożaru należy:**

- * zdjąć z wieszaka i podbiec z nią do ognia
- * przed uruchomieniem wyciągnąć zawleczki i nacisnąć dźwignię uwalniając proszek
- * strumień proszku skierować w ogień naciskając przycisk

Manometr wskazuje utrzymywanie się stałego ciśnienia w gaśnicy.

PRZYKŁADOWE ZASTOSOWANIE SYMBOLI GRAFICZNYCH

KOC GAŚNICZY

W razie pożaru należy:

- * ująć koc za uchwyty i wyciągnąć z futerału, zrywając plombę
- * podbiec z kocem do ognia, od strony wiatru
- * rozwinąć koc przez strzępięcie
- * narzucić koc na palący się przedmiot
- * otulić obrzeża koca dookoła palącego się przedmiotu, odcinając w ten sposób dostęp powietrza
- * pozostawić koc aż do zupełnego wygaśnięcia ognia

Zachować ostrożność, gdyż istnieje niebezpieczeństwo poparzenia przez ognie żrące, które wydostają się spod obrzeży koca.

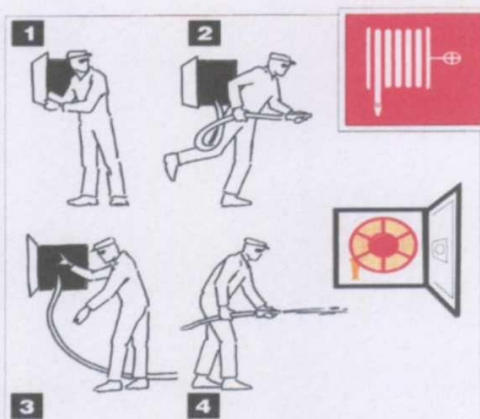
HYDRANT

W razie pożaru należy:

- * otworzyć drzwiczki, zrywając plombę
- * chwycić prądownicę i podbiec z nią do ognia, rozwijając wąż
- * wyrównać skrety i załamania węża
- * otworzyć zawór przez obrócenie kółka w lewo
- * strumień wody skierować w ogień

W razie potrzeby przedłużyć wąż, włączając zapasowy odcinek, pomiędzy zawór i odcinek pierwszy. Przedłużając wąż należy zamknąć dopływ wody.

Hydrantu nie wolno używać do gaszenia instalacji elektrycznych pod napięciem grozi to porażeniem.

Podczas gaszenia wszystkich pożarów należy zachować wszelkie środki ostrożności.

W przypadku powstania obrażeń ciała niezwłocznie zaalarmować Pogotowie Ratunkowe tel. 999.

W miarę możliwości zabezpieczyć mienie, dokumentację i inne wartościowe przedmioty przed pożarem i osobami postronnymi.

Osoby postronne korzystające z obiektu powinny zachować spokój i podporządkować się osobom kierującym ewakuacją.

Zasady współdziałania z kierującym akcją ratowniczo - gaśniczą.

Akcją ratowniczo-gaśniczą na terenie obiektów szpitala kieruje strażak Państwowej Straży Pożarnej.

Pracownicy zobowiązani są:

- udostępnić dokumentację technologiczną lub/i budowlaną,
- udostępnić pomieszczenie dla sztabu akcji ratowniczo - gaśniczej,
- wykonywać polecenia kierującego akcją.

6. Sposoby wykonywania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, jeżeli takie prace są przewidywane.

Prace niebezpieczne pożarowo to prace, których prowadzenie może powodować bezpośrednie niebezpieczeństwo pożaru lub wybuchu. Prace niebezpieczne pożarowo, nie przewidziane instrukcją technologiczną lub prowadzone poza wyznaczonym na stałe do tego celu miejscem, jak prace remontowo - budowlane związane z użyciem otwartego ognia, prowadzone wewnątrz obiektów, na przyległych do nich terenach oraz placach składowych, a także wszelkie prace remontowo-budowlane wykonywane w strefach zagrożonych wybuchem należy prowadzić w sposób uniemożliwiający powstanie pożaru lub wybuchu.

Podczas normalnej eksploatacji obiektu nie przewiduje się wykonywania prac pożarowo niebezpiecznych. Mogą one wystąpić jedynie podczas prac naprawczych i w związku z ewentualnymi awariami technicznymi.

Najczęściej prowadzone prace pożarowo niebezpieczne, to:

- a) wszelkie prace z otwartym ogniem, podczas których występuje iskrzenie lub nagrzewanie, np.:
 - ⇒ spawanie, cięcie gazowe i elektryczne;
 - ⇒ podgrzewanie instalacji, urządzeń i zaworów;
 - ⇒ podgrzewanie lepiku, smoły, itp.;
 - ⇒ rozniecanie ognisk;
 - ⇒ używanie materiałów pirotechnicznych;
- b) wszelkie prace związane ze stosowaniem cieczy gazów i pyłów, przy których mogą powstać mieszaniny wybuchowe, np.:
 - ⇒ przygotowanie do stosowania gazów, cieczy i pyłów;
 - ⇒ stosowanie cieczy do malowania, lakierowania, klejenia, mycia, nasycania;
 - ⇒ suszenie substancji palnych;
 - ⇒ usuwanie pozostałości tych substancji ze stanowisk pracy.

Do przestrzegania postanowień instrukcji zobowiązani są wszyscy pracownicy uczestniczący bezpośrednio lub pośrednio w wykonywaniu prac pożarowo niebezpiecznych oraz pracownicy nadzorujący przebieg tych prac.

Zasady organizacyjne ustalania zabezpieczeń przeciwpożarowych prac niebezpiecznych pożarowo:

- 1) Prace pożarowo niebezpieczne mogą być wykonywane na terenie obiektu, pod warunkiem spełnienia wymagań z zakresu ochrony przeciwpożarowej, obowiązujących przez i w trakcie ich wykonywania oraz po zakończeniu prac.
- 2) Wymagania, o których mowa poniżej ustalane są komisyjnie, każdorazowo przed rozpoczęciem prac, w oparciu o postanowienia niniejszej Instrukcji oraz przepisy szczegółowe.
- 3) Przed rozpoczęciem prac niebezpiecznych pożarowo komisja zobowiązana jest:
 - a) ocenić zagrożenie pożarowe w rejonie, w którym prace będą wykonywane;
 - b) ustalić rodzaj przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania i rozprzestrzeniania się pożaru lub wybuchu,
 - c) wskazać osoby odpowiedzialne za zabezpieczenie miejsca pracy, za przebieg oraz zabezpieczenie miejsca po zakończeniu pracy.

Rozpoczęcie prac niebezpiecznych pożarowo może nastąpić wyłącznie po uzyskaniu przez wykonawcę pisemnego zezwolenia na ich przeprowadzenie.

Wzór zezwolenia określa załącznik nr 6.

Przy wykonywaniu prac należy przestrzegać następujących zasad:

- 1) Niedopuszczalne jest jednoczesne prowadzenie prac niebezpiecznych pożarowo, jak np.: spawanie, cięcie mechaniczne lub szlifowanie powodujące iskrzenie, itp. w pomieszczeniach, w których (lub sąsiadujących z nimi) wykonywane są prace z zastosowaniem materiałów palnych, polegające w szczególności na:
 - ⇒ klejeniu, malowaniu lub myciu z zastosowaniem rozcieńczalników łatwo zapalnych;
 - ⇒ szlifowaniu powierzchni wykonanych z materiałów palnych;
 - ⇒ zakładaniu palnych izolacji oraz prowadzeniu robót wykończeniowych przy zastosowaniu materiałów palnych;
 - ⇒ montowaniu wyposażenia wewnątrz wykonanego z materiałów palnych.
- 2) Przygotowanie pomieszczeń do prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo polega na:
 - ⇒ oczyszczeniu pomieszczeń lub miejsc, gdzie będą wykonywane prace z wszelkich palnych materiałów i zanieczyszczeń;
 - ⇒ odsunięciu na bezpieczną odległość od miejsca prowadzenia prac wszelkich przedmiotów palnych i niepalnych w opakowaniach palnych;
 - ⇒ zabezpieczeniu przed działaniem np. odprysków spawalniczych materiałów palnych, których usunięcie na bezpieczną odległość nie jest możliwe, przez osłonięcie ich np. arkuszami blachy, płytami gipsowymi, itp.;
 - ⇒ sprawdzeniu, czy znajdujące się w sąsiednich pomieszczeniach materiały lub przedmioty podatne na zapalenie wskutek przewodnictwa cieplnego bądź rozprysków spawalniczych nie wymagają zastosowania lokalnych zabezpieczeń;
 - ⇒ uszczelnieniu materiałami niepalnymi wszelkich przelotowych otworów instalacyjnych, kablowych, wentylacyjnych itp. znajdujących się w pobliżu miejsca prowadzenia prac;
 - ⇒ zabezpieczeniu przed rozpryskami spawalniczymi lub uszkodzeniami mechanicznymi kabli, przewodów elektrycznych oraz instalacyjnych z palną izolacją, o ile znajdują się w zasięgu zagrożenia powodowanego pracami niebezpiecznymi pożarowo;
 - ⇒ sprawdzeniu, czy w miejscu planowanych prac lub w pomieszczeniach sąsiednich nie prowadzono w ostatnim czasie prac malarskich lub innych przy użyciu substancji łatwo zapalnych;
 - ⇒ przygotowaniu w miejscu dokonywania prac m.in.:
 - napełnionych wodą metalowych pojemników na rozgrzane odpadki np. drutu spawalniczego, elektrod, itp.
 - materiałów osłonowych i izolacyjnych niezbędnych do zabezpieczenia toku prac;
 - niezbędnego sprzętu pomiarowego np. do pomiaru stężeń par i gazów palnych w rejonie prowadzenia prac oraz podręcznego sprzętu gaśniczego;
 - zapewnieniu stałej drożności wyjść ewakuacyjnych z miejsc prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo.
- 3) Przy wykonywaniu prac niebezpiecznych pożarowo z użyciem cieczy gazów i pyłów mogących tworzyć z powietrzem mieszaniny wybuchowe należy przestrzegać następujących zasad:
 - dążyć do zmniejszenia lub eliminacji stref zagrożonych wybuchem poprzez wentylowanie (mechaniczne, grawitacyjne) lub przewietrzanie pomieszczeń;
 - na stanowiskach pracy mogą znajdować się stosowane tam ciecze, gazy i pyły palne w ilości niezbędnej do prowadzenia prac, z zapasem umożliwiającym utrzymanie ciągłości pracy;

- zapas substancji znajdującej się na stanowisku pracy powinien być przechowywany w niepalnych (lub innych dopuszczonych), szczelnych opakowaniach;
 - pozostawianie opróżnionych opakowań na stanowisku pracy jest zabronione;
 - po zakończeniu prac wszystkie naczynia, wanny i pojemniki należy szczelnie zamknąć lub zabezpieczyć w inny sposób przed emisją do otoczenia znajdujących się w nich substancji tworzących z powietrzem mieszaniny wybuchowe;
 - ciecze, gazy i pyły oraz ich pozostałości nie powinny zalegać na urządzeniach, stanowiskach, w przewodach wentylacyjnych i na podłożu;
 - rozpoczęcie pracy w pomieszczeniach, w których wcześniej wykonywano inne prace związane z użyciem łatwo zapalnych cieczy lub palnych gazów, może nastąpić wyłącznie po uprzednim pomiarze stężeń par cieczy lub gazów w pomieszczeniu i stwierdzeniu nie przekroczenia stężenia równego 10 % ich dolnej granicy wybuchowości.
- 4) Miejsce wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo należy wyposażyć w podręczny sprzęt gaśniczy w ilości i rodzaj umożliwiający likwidację wszystkich źródeł pożaru.
- 5) Po zakończeniu prac niebezpiecznych pożarowo, w budynku, pomieszczeniach oraz w pomieszczeniach sąsiednich należy przeprowadzić dokładną kontrolę, mającą na celu stwierdzenie, czy nie pozostawiono tłących lub żarzących się cząstek w rejonie prowadzenia prac, czy nie występują jakiegokolwiek objawy pożaru oraz czy sprzęt (np. spawalniczy) został zdemontowany odłączony od źródeł zasilania i należyście zabezpieczony przed dostępem osób postronnych. Kontrolę taką należy ponowić po upływie 1, 2 i 4 godzin, a w razie konieczności po 8 godzinach, licząc od czasu zakończenia prac niebezpiecznych pożarowo.
- 6) Prace niebezpieczne pożarowo powinny być wykonywane wyłącznie przez osoby do tego upoważnione, posiadające odpowiednie kwalifikacje, zaś sprzęt używany do wykonywania prac powinien być sprawny technicznie i zabezpieczony przed możliwością wywołania pożaru.
- 7) Butle z gazami sprężonymi mogą znajdować się na terenie obiektu wyłącznie w okresie wykonywania prac i pod stałym nadzorem. Obowiązki osób dozorujących przebieg prac niebezpiecznych pożarowo.

Osoba, która została upoważniona do sprawowania nadzoru nad przebiegiem prac niebezpiecznych pożarowo powinna w szczególności:

1. znać obowiązujące przepisy przeciwpożarowe oraz nadzorować przestrzeganie tych przepisów przez podległych pracowników;
2. dopilnować, aby przed przystąpieniem do prac niebezpiecznych pożarowo wykonane zostały wszystkie zalecenia w zakresie zabezpieczenia obiektu, pomieszczeń, stanowisk, przewidziane w protokole prac lub zezwoleniu na ich przeprowadzenie;
3. sprawdzać zabezpieczenie przeciwpożarowe stanowisk prac niebezpiecznych pożarowo oraz wydawać polecenia gwarantujące natychmiastową likwidację stwierdzonych niedociągnięć;
4. wstrzymywać prace z chwilą stwierdzenia sytuacji stwarzających niebezpieczeństwo powstania pożaru, do czasu usunięcia występujących nieprawidłowości;
5. brać udział w kontroli stanowisk, pomieszczeń lub budynku po zakończeniu prac niebezpiecznych pożarowo.

Do obowiązków wykonawcy prac niebezpiecznych pożarowo należy w szczególności:

- sprawdzenie, czy sprzęt i narzędzia są technicznie sprawne i należyście zabezpieczone przed możliwością zainicjowania oraz rozprzestrzeniania pożaru;

- ściśle przestrzeganie zaleceń zawartych w protokóle i zezwoleniu na prowadzenie prac;
- znajomość przepisów przeciwpożarowych, obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego oraz zasad postępowania w przypadku powstania pożaru;
- sprawdzenie przed przystąpieniem do pracy czy zostały wykonane wszystkie zabezpieczenia przewidziane dla danego rodzaju prac niebezpiecznych pożarowo;
- ściśle przestrzeganie wytycznych zabezpieczenia ustalonych dla prowadzenia danego rodzaju prac niebezpiecznych;
- sprawdzenie przed przystąpieniem do pracy czy stanowisko zostało wyposażone w odpowiednią ilość i rodzaj podręcznego sprzętu gaśniczego;
- rozpoczynanie prac niebezpiecznych pożarowo tylko po otrzymaniu pisemnego zezwolenia, względnie na wyraźne polecenie bezpośredniego przełożonego kierującego tokiem pracy;
- poinstruowanie pomocników o wymaganiach przeciwpożarowych obowiązujących dla wykonywanego rodzaju prac niebezpiecznych pożarowo;
- przerwanie pracy w przypadku stwierdzenia sytuacji lub warunków umożliwiających powstanie i rozprzestrzenianie się pożaru oraz zgłoszenie tego faktu przełożonemu;
- meldowanie bezpośrednio przełożonemu o zakończeniu prac niebezpiecznych pożarowo oraz informowanie o ewentualnych faktach zainicjowania ognia, ugaszonego w czasie wykonywania prac;
- dokładne sprawdzenie po zakończeniu pracy stanowiska i jego otoczenia w celu stwierdzenia, czy podczas wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo nie zainicjowano pożaru;
- wykonywanie wszelkich poleceń przełożonych i organów kontrolnych w sprawach związanych z zabezpieczeniem przeciwpożarowym prac i czynności niebezpiecznych pożarowo.

W zakresie prac malarskich, impregnacyjnych, izolacyjnych i dekarских:

- a) zabrania się podgrzewania mas bitumicznych na dachach budynków i w pomieszczeniach,
- b) kotły do podgrzewania powinny mieć pokrywy i być wypełnione najwyżej w 3/4 ich objętości,
- c) mieszanie asfaltu z benzyną powinno odbywać się w odległości niemniejszej niż 50 m od źródła ognia przy użyciu wyłącznie drewnianych mieszadeł, zabrania przy tym wlewania benzyny do asfaltu,
- d) podgrzewanie lepiku powinno być dokonane w naczyniach wstawionych do wody,

Rozgrzewanie smoły lub lepiku musi się odbywać w odległości minimum 5 metrów od budynku, w pojemniku posiadającym pokrywę. W pobliżu rozgrzewania lepiku, lub smoły należy przygotować suchy piasek i łopatę do ewentualnego ugaszenia ogniska lub palących się materiałów rozgrzewanych. Zabrania się rozgrzewania lepiku na dachu obiektów.

W zakresie wykonywania prac malarskich w pomieszczeniach zamkniętych, zezwala się na stosowanie cieczy łatwo palnych i rozpuszczalników pod warunkiem odpowiednio intensywnej wymiany powietrza, należy jednak:

- a) usunąć wszystkie otwarte źródła ognia na odległość 30 m od pomieszczeń,
- b) wprowadzić absolutny zakaz palenia w rejonie prac,

- c) wyłączyć instalację elektryczną, a w razie potrzeby stosować światło elektryczne w oprawie przeciwwybuchowej, połączone przewodem z punktem zasilania poza częścią budynku w którym są prowadzone prace,
- d) używać obuwia nie powodującego iskrzenia,
- e) nie rzucać narzędzi stalowych.

UWAGA! Przed rozpoczęciem prac niebezpiecznych pożarowo, co do których istnieją wątpliwości związane z określeniem zagrożenia, sposobu zabezpieczenia itp. sposób ich realizacji należy skonsultować z osobą posiadającą stosowne kwalifikacje w zakresie ochrony przeciwpożarowej.

7. Sposoby praktycznego sprawdzania organizacji i warunków ewakuacji ludzi.

WARUNKI DO EWAKUACJI W OBIEKCIE.

Podstawą prawną do stawiania wymagań w sprawie warunków do ewakuacji z obiektów jest Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12.04.2002 r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, rozdział 4, § 236-257 (Dz. U. Nr 75 poz. 690 ze zmianami).

Cały obiekt powinien być oznakowany tablicami informacyjno-ostrzegawczymi z zakresu ochrony ppoż. i ewakuacji zgodnie z Polskimi Normami:

1. PN-92/N-01256/01 - Znaki Bezpieczeństwa. Ochrona Przeciwpożarowa.
2. PN-92/N-01256/02 - Znaki Bezpieczeństwa. Ewakuacja.
3. PN-N-01256/04:1997 - Znaki bezpieczeństwa. Techniczne środki przeciwpożarowe.

Normy te stanowią, iż znaki mają być widoczne w ciemnościach np. po odłączeniu dopływu energii elektrycznej. Muszą one pozostawać widoczne co najmniej po upływie 2 godzin. Są to z reguły znaki fotoluminescencyjne, które kumulują światło w normalnych warunkach, następnie je wypromieniowują po ustaniu jego dopływu.

EWAKUACJA Z OBIEKTU.

1. Postanowienia ogólne.

Ewakuacja z budynku Pawilonu „C” i „D” będzie przebiegała w momencie wystąpienia zagrożenia, powodującego przymus natychmiastowego opuszczenia szpitala. Może być ona spowodowana pożarem, silnym zadymieniem obiektu, informacją o podłożeniu ładunku wybuchowego, ewentualnie innym czynnikiem zewnętrznym powodującym zagrożenie życia i zdrowia osób przebywających w obiekcie. Ewakuację z obiektu może być zainicjowana po podjęciu takiej decyzji przez Dyrektora Szpitala lub osoby przez niego upoważnionej. W wyjątkowych przypadkach ewakuację może zarządzić osoba, która pierwsza zauważyła niebezpieczeństwo, a dalsza zwłoka w powiadamianiu kierownictwa spowodowała by zagrożenie życia i zdrowia osób przebywających na terenie obiektów szpitala.

Ruch ludzi wywołany stanem niebezpieczeństwa różni się bardzo od ruchu normalnego. Niezwykle okoliczności, jak np. pożar, dają silny bodziec do natychmiastowego opuszczenia niebezpiecznego miejsca. W ruchu tym ważną rolę odgrywa czynnik psychologiczny, który kształtuje proces tego ruchu.

Charakterystycznymi właściwościami ruchu przymusowego są :

- jego krótkotrwałość,
- dążenie wszystkich uczestników znajdujących się w strumieniu do szybkiego opuszczenia zagrożonego miejsca.

Ewakuowani pragną natychmiast opuścić zagrożone miejsce. Ludzie znajdujący się w strumieniu tłoczą się, popychają, co jest bardzo niebezpieczne gdyż stłoczona masa ludzi znajdująca się na niewielkiej przestrzeni ma znaczną bezwładność - przy napotykaniu przeszkody na drodze ruchu, ludzie znajdujący się w środkowej części strumienia wywierają silny napór na jego przednią część, która w wyniku zwężenia szerokości drogi, powoduje zmniejszenie prędkości przedniej części strumienia. Silny napór ludzi może przekroczyć granicę fizycznej wytrzymałości niektórych ludzi i spowodować ich śmierć.

Sz szczególnie niebezpieczna jest panika. Panika może powstać bez względu na zagrożenia życia ludzkiego. Można ją opanować stosując różne środki przeciwdziałania jak:

- perswazja,
- informowanie spokojnym tonem o zaistniałej sytuacji,
- zdecydowane działania ratowniczo-gaśnicze,
- odpowiednie przeszkolenie.

Odpowiednie przeszkolenie wiąże się nie tylko z okresowym przeszkoleniem bhp i ppoż., ale również z praktycznym przeszkoleniem personelu na wypadek ewakuacji. „Właściciel lub zarządca obiektu zawierającego strefę pożarową przeznaczoną dla ponad 50 osób będących jej stałymi użytkownikami, powinien co najmniej raz na 2 lata przeprowadzać praktyczne sprawdzenie organizacji oraz warunków ewakuacji” (w przedmiotowym obiekcie znajduje się więcej niż 50 stałych użytkowników).

W celu praktycznego sprawdzenia warunków ewakuacji należy:

- ✓ sprawdzić, czy zmiany ilości osób przebywających jednorazowo w budynku (zatrudnionych) mają wpływ na wymagania ewakuacyjne,
- ✓ sprawdzić drożność poziomych i pionowych dróg ewakuacyjnych,
- ✓ sprawdzić aktualność oznakowania ewakuacyjnego,
- ✓ stan techniczny i drożność drzwi ewakuacyjnych,
- ✓ sprawdzić działanie oświetlenia ewakuacyjnego.

Po dokonaniu sprawdzenia warunków ewakuacji należy przedsięwziąć kroki mające na celu usunięcie zauważonych nieprawidłowości.

Po sprawdzeniu warunków ewakuacji należy przeprowadzić ćwiczenia:

- ogłosić ewakuację w ustalony sposób (osoba uprawniona do ogłoszenia ewakuacji),
- najemcy poszczególnych lokali nadzorują przebieg ewakuacji swoich pracowników,
- sprawdzić na podstawie danych o obecności, czy wszystkie osoby opuściły obiekt,
- po zakończeniu ewakuacji sprawdzić, czy pracownicy wykonali wszystkie przewidziane w przypadku ogłoszenia alarmu ewakuacyjnego zadania,
- zmierzyć czas ewakuacji ludzi,
- sporządzić notatkę z ćwiczeń i omówić ich przebieg z pracownikami i najemcami.

2. Sygnał do ewakuacji.

Sygnalem do rozpoczęcia ewakuacji wszystkich osób znajdujących się na terenie budynku będzie komunikat rozgłoszony za pośrednictwem gońców (przekaz ustny) nakazujący opuszczenie budynku najbliższym wyjściem ewakuacyjnym lub polecenie ustne wydane przez Dyrektora Szpitala lub osobę przez niego upoważnioną

3. Rozpoczęcie ewakuacji.

Dyrektor szpitala lub osoba upoważniona po uzyskaniu informacji o zagrożeniu, ogłasza rozpoczęcie ewakuacji.

Podejmując decyzję o ewakuacji należy :

- w pierwszej kolejności ewakuować osoby z pomieszczeń, w których powstał pożar i z pomieszczeń bezpośrednio zagrożonych jego rozwojem,
- określić i wskazać drogi ewakuacyjne,
 - Kierunek ewakuacji wyznaczają znaki ewakuacyjne zgodne z PN-92/N-01256/02 Znaki bezpieczeństwa. Ewakuacja.
- nie należy dopuścić do ewakuacji przebiegającej przypadkowo i chaotycznie, rozpoczynając ewakuację równocześnie, wzajemnie sobie przeszkadzając i blokując wyjścia ewakuacyjne poprzez intensyfikację strumieni ludzi w tym samym czasie w jednym kierunku.
- należy wyznaczyć osobę (osoby), która sprawdzi wszystkie pomieszczenia (sale, magazynki, toalety itp.), czy ktoś w nich nie został,
- ewakuację (o ile jest to możliwe) należy dokonać zgodnie z kierunkami zaznaczonymi na planie ewakuacji,
- w pomieszczeniach powinny zostać zamknięte okna oraz drzwi (tylko na klamkę z uwagi na konieczność skontrolowania pomieszczeń przez straż pożarną).
- podczas ewakuacji znaczne utrudnienie w prowadzeniu działań powoduje dym, przemieszczać się wzdłuż ścian (aby nie utracić kierunku ucieczki-wyjścia), w pozycji pochylonej (najwięcej czystego powietrza znajduje się nad podłogą).

4. Przebieg ewakuacji.

- a) Osoby znajdujące się najbliżej źródła pożaru starają się zlokalizować ognisko pożaru i ugasić go przy pomocy podręcznego sprzętu gaśniczego, jeśli jest to możliwe i nie stwarza zagrożenia życia dla tych ludzi.
- b) Osoba która wykryła pożar, informuje Miejskie Stanowisko Kierowania Państwowej Straży Pożarnej o zaistniałej sytuacji. Dyrektor lub osoba przez niego upoważniona podejmuje decyzję o ogłoszeniu ewakuacji.
- c) Pozostały personel stara się jak najszybciej opuścić zagrożone pomieszczenia, pomagając w ewakuacji wszystkim pacjentom oraz innym osobom znajdującym się na terenie Pawilonu „D”.
- d) Drzwi każdego pomieszczenia należy zamknąć, a klucz pozostawić w drzwiach (nie wolno zamykać drzwi na klucz i zabierać go z sobą). Przedtem należy się upewnić czy nikt nie przebywa w pomieszczeniu.
- e) Osoby poszkodowane należy wynosić na zewnątrz budynku przekazując je służbom medycznym.
- f) Po ewakuacji ludzi można na wyraźne polecenie kierującego akcją ratowniczą przystąpić do ewakuacji mienia.

- g) Wszyscy pracownicy i osoby przebywające na terenie budynku, ewakuują się do punktu ewakuacji, którym są parkingi zlokalizowane przed wejściami głównymi do Pawilonu „C” i Pawilonu „D”.
- h) Po zbiórce w punkcie ewakuacyjnym, następuje przeliczenie wszystkich osób oraz zameldowanie dowódcy akcji ratowniczo-gaśniczej o tym, czy wszyscy pacjenci oraz pracownicy opuścili zagrożony teren oraz rozpoznanie czy nie zgłaszane są zaginięcia osób które mogły przebywać w obiekcie.

Przy poruszaniu się drogami ewakuacyjnymi, należy stosować się do następujących zasad:

- osoby znajdujące się na drodze ewakuacyjnej poruszają się szybkim krokiem, lecz bez przebiegania i wyprzedzania osób znajdujących się przed nimi,
- nie wolno się zatrzymywać i poruszać się w kierunku przeciwnym wyznaczonemu kierunkowi ewakuacji,
- szybkość poruszania się należy dostosować do osób znajdujących się przed nami,
- nie wolno napierać na osoby znajdujące się w drzwiach lub przejściach ewakuacyjnych,
- w pomieszczeniach zadymionych poruszamy się w pozycji pochylonej, jak najniżej podłogi, gdzie jest najmniejsze stężenie dymu, w miarę możliwości usta i nos należy zasłaniać zmoczoną w wodzie chustką lub częścią ubrania,
- poruszać się wzdłuż ścian, zwracając uwagę na oznakowania o kierunku ewakuacji,
- w stosunku do osób ulegających panice należy użyć przymusu fizycznego,
- należy zachować ciszę i spokój tak aby były słyszalne polecenia zespołu ewakuacyjnego.

Jeśli pożar uniemożliwia nam wyjście z pomieszczenia, w którym się znajdujemy należy stosować się do następujących zasad:

- zamknąć drzwi,
- uszczelnić drzwi materiałem, który ograniczy przedostawanie się dymu do pomieszczenia (koc, ręcznik, ubranie itp.), jeśli jest to możliwe, materiał uszczelniający powinien być zmoczony,
- otworzyć okno i stojąc przy otwartym oknie wzywać pomocy.

Uwaga: jeśli drzwi do pomieszczenia nie zostaną zamknięte i dokładnie uszczelnione oraz zostanie otwarte okno - wystąpi przeciąg, powodujący przedostanie się dymu do tego pomieszczenia, który uniemożliwi lub utrudni wydostanie się z niego.

Powyższe zasady powinny być omówione z pracownikami i najemcami.

8. Sposoby zaznajamiania użytkowników obiektu z treścią przedmiotowej instrukcji oraz z przepisami przeciwpożarowymi.

Za zorganizowanie i przeprowadzenie szkoleń odpowiedzialny jest pracodawca w porozumieniu z pracownikiem prowadzącym sprawy osobowe. Szkolenie przeciwpożarowe ma na celu zapoznanie pracowników z zagrożeniami występującymi w obiekcie oraz:

- zapoznanie pracowników ze sposobami eliminowania zagrożeń pożarowych i innych miejscowych, a także zapoznanie ich z obowiązującymi przepisami ppoż.,
- wskazanie pracownikom sposobu postępowania na wypadek pożaru lub innego miejscowego zagrożenia,
- nauczenie pracowników posługiwania się sprzętem gaśniczym, ratowniczym i urządzeniami gaśniczymi oraz z zasadami ich użycia,
- zapoznanie pracowników z zadaniami i obowiązkami w zakresie ochrony ppoż. w zależności od zajmowanego stanowiska.

Wszyscy pracownicy są objęci następującymi rodzajami szkolenia:

1. Szkolenie instruktażowe wstępne. Szkoleniu temu podlegają wszyscy pracownicy przed dopuszczeniem do pracy. Szkolenie to powinno być przeprowadzone przez osobę uprawnioną. Szkolenie to powinno obejmować zagadnienia podane w przykładowym programie poniżej. Szkolenie wstępne powinno być udokumentowane np. poprzez wpis do rejestru potwierdzony podpisem szkolonego i osoby przeprowadzającej szkolenie oraz oświadczeniem osoby przeszkolonej (wg wzoru załącznika nr 2).

Szkolenie instruktażowe wstępne jest w zasadzie szkoleniem jednorazowym. Uzasadnieniem do przeprowadzenia tego szkolenia ponownie mogą być następujące przypadki:

- wprowadzenia istotnych zmian w organizacji ochrony przeciwpożarowej w obiekcie,
- zostały wprowadzone istotne zmiany w zabezpieczeniu ppoż. obiektu.

Przykładowy program szkolenia instruktażowego wstępnego

Lp.	Temat	Uwagi
1.	Podstawowe przepisy prawne z zakresu ochrony ppoż., wytyczne i zarządzenia, instrukcje	
2.	Zagrożenia pożarowe w obiektach, przyczyny powstawania pożarów i innych zagrożeń	
3.	Zadania i obowiązki pracowników w zakresie zapobiegania Pożarom	
4.	Zadania i obowiązki pracowników w przypadku powstania pożaru lub innego zagrożenia	
5.	Ewakuacja ludzi i mienia, drogi i środki ewakuacji	
6.	Podręczny sprzęt gaśniczy. Praktyczna znajomość zakresu jego stosowania i sposobu użycia	

2. Instruktaż na stanowisku pracy. Temu rodzajowi szkolenia podlegają wszyscy nowi pracownicy lub pracownicy zmieniający stanowisko pracy. W czasie szkolenia, pracownicy są zapoznawani z zagrożeniami pożarowymi na stanowisku pracy, warunkami bezpieczeństwa, instrukcjami technologiczno-ruchowymi, instrukcjami ppoż. obowiązującymi na stanowisku pracy.

Przeprowadzenie instruktażu na stanowisku pracy jest dokumentowane odpowiednim wpisem do książki, którą prowadzi przełożony i podpisami osoby szkolącej i szkolonej (może być wpisane do karty bhp).

UWAGA: Zagadnienia ochrony przeciwpożarowej ujęte są w programach szkolenia podstawowego i szkoleń okresowych z zakresu bhp.

9. Podstawy prawne:

1. Ustawa o ochronie przeciwpożarowej z dnia 24.08.1991r. (Dz. U. Nr 81 poz.351 z 1991r. z późniejszymi zmianami, tekst jednolity: Dz. U. 2002 r. Nr 147 poz. 1229).
 2. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 07 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109, poz. 719 z dnia 22.06.2010 r.).
 3. Ustawa z dnia 07.07.1994r. - Prawo budowlane (Dz. U. Nr 89 poz. 414 z 1994r. ze zmianami, tekst jednolity: Dz. U. 2003r. Nr 207 poz. 2016).
 4. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 75 poz. 690 z późniejszymi zmianami).
 5. Ustawa z dnia 06.06.1997r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88 poz. 553 z 1997r. z późn. zm.).
 6. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 16 czerwca 2003r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz. U. Nr 121, poz. 1139).
7. Polskie Normy: **PN-92/N-01256/01** „Znaki bezpieczeństwa. Ochrona przeciwpożarowa”.
PN-92/N-01256/02 „Znaki bezpieczeństwa. Ewakuacja ”.
PN-97/N-01256/04 „Znaki bezpieczeństwa. Techniczne Środki Przeciwpożarowe”.

10. Załączniki.

1. Instrukcja alarmowa w przypadku powstania pożaru.
2. Oświadczenie pracownika o odbyciu szkolenia przeciwpożarowego.
3. Objaśnienia znaków ewakuacyjnych i ochrony ppoż.
4. Czynności zabronione (wyciąg z § 4 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 07 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109, poz. 719 z dnia 22.06.2010 r.)),
5. Protokół zabezpieczenia przeciwpożarowego prac niebezpiecznych.
6. Zezwolenie na prace pożarowo niebezpieczne.
7. Schemat rozmieszczenia podręcznego sprzętu gaśniczego i oznakowania ewakuacyjnego na poszczególnych kondygnacjach oraz usytuowanie budynku.

1. ZAŁĄCZNIK NR 1.

INSTRUKCJA ALARMOWA W PRZYPADKU POWSTANIA POŻARU

I. Alarmowanie

1. Kto zauważy pożar, klęskę żywiołową lub inne miejscowe zagrożenie, obowiązany jest niezwłocznie zawiadomić:

- osoby znajdujące się w strefie zagrożenia,
- **Państwową Straż Pożarną tel. 998**
- Policję tel. 997
- właściciela, kierownika, zarządcę lub użytkownika obiektu,
- służbę dozoru, na terenie której powstał pożar.

2. Alarmując Straż Pożarną należy podać:

- dokładny adres, nazwę obiektu, miejsce pożaru (np. parter, piętro, itp.).
- co się pali (np. wyposażenie pomieszczenia biurowego itp.)
- czy istnieje zagrożenie życia ludzi.

UWAGA: słuchawkę należy odłożyć dopiero po otrzymaniu potwierdzenia, że Straż Pożarna przyjęła zgłoszenie. Uruchomienie przycisków sygnalizacji pożaru nie zwalnia od wykonania czynności określonych powyżej.

3. Należy zachować spokój i nie dopuścić do paniki.

4. W razie potrzeby (nieszczęśliwy wypadek lub awaria) zaalarmować:

POGOTOWIE RATUNKOWE	TEL. 999
POGOTOWIE GAZOWE	TEL. 992
POGOTOWIE WODOCIĄGOWE	TEL. 994

II. Akcja ratowniczo-gaśnicza

1. Równocześnie z alarmowaniem Straży Pożarnej, w miarę możliwości należy przystąpić do akcji ratowniczo-gaśniczej przy pomocy podręcznego sprzętu gaśniczego, znajdującego się w pobliżu.

2. 3. W miarę możliwości, należy udzielić informacji pierwszej jednostce Straży Pożarnej przybyłej na miejsce zdarzenia w zakresie:

- a) źródła pożaru,
- b) punktów czerpania wody,
- c) miejsc szczególnie niebezpiecznych pożarowo itp.

4. Każda osoba przystępująca do akcji ratowniczo-gaśniczej powinna pamiętać, że:

- a) w pierwszej kolejności należy przeprowadzić ratowanie ludzi,
- b) należy wyłączyć dopływ prądu elektrycznego do pomieszczeń objętych pożarem,
- c) nie wolno gasić wodą instalacji gazowych i urządzeń elektrycznych będących pod napięciem (stosować gaśnice śniegowe, proszkowe),
- d) należy usunąć z zasięgu ognia wszystkie materiały palne, a w szczególności butle z gazami sprężonymi, naczynia z płynami łatwopalnymi, cenne maszyny, urządzenia i ważne dokumenty,
- e) nie należy otwierać bez koniecznej potrzeby drzwi, okien do pomieszczeń, w których powstał pożar, ponieważ dopływ powietrza sprzyja rozprzestrzenianiu się ognia,
- f) należy usunąć dymy, gazy pożarowe z dróg ewakuacyjnych (klatki schodowe, korytarze) poprzez uruchomienie wentylacji lub otwarcie okien,
- g) w czasie pożaru nie należy korzystać z istniejących wind osobowych i towarowych,

- h) po zakończeniu ewakuacji obiektu należy udać się w miejsce wskazane przez kierującego akcją ratowniczo-gaśniczą, pozostać tam i nie oddalać się bez zgody przełożonych.

III. Uwagi końcowe

Odpowiedzialność karna.

art.163.

§ 1.Kto spowoduje zdarzenie, które zagraża życiu lub zdrowiu wielu osób albo mieniu w wielkich rozmiarach, mające postać:

- 1) pożaru,
 - 2) zawaleniu się budowli,,
 - 3) eksplozji materiałów wybuchowych lub łatwo palnych albo innego gwałtownego wyzwolenia energii, rozprzestrzeniania się substancji trujących, duszących lub parzących,
- podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§ 2. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1. jest śmierć człowieka lub ciężki uszczerbek na zdrowiu wielu osób, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

§ 4. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 2. jest śmierć człowieka lub ciężki uszczerbek na zdrowiu wielu osób, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

art.164

§ 1. Kto spowoduje bezpośrednio niebezpieczeństwo zdarzenia określonego w art.163 § 1, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§ 2. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

(Kodeks Karny, Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. (Dz. U. Nr 88 z 1997r. poz.553 z późn. zm.)).

2. ZAŁĄCZNIK NR 2.

Łódź, dnia

.....
imię i nazwisko

.....
stanowisko

OŚWIADCZENIE

Oświadczam, że zostałem(am) zapoznany(a) z przepisami z zakresu ochrony przeciwpożarowej, obowiązującymi w WZZOZ CLCHPiR Szpitala w Łodzi ul. Okólna 181, a w szczególności znane mi są zasady i sposoby:

- 1) zapobiegania powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożarów na stanowisku pracy i na terenie obiektu,
- 2) postępowania na wypadek powstania pożaru,
- 3) użycia podręcznego sprzętu gaśniczego i urządzeń przeciwpożarowych na stanowisku pracy.

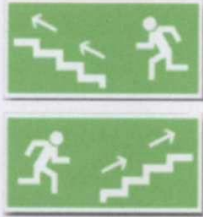

„Instrukcję bezpieczeństwa pożarowego” przyjmuję do wiadomości i przestrzegania.

.....
podpis składającego oświadczenie

3. ZAŁĄCZNIK NR 3.

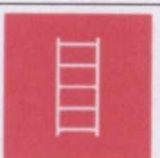

- PN-N-01256/02:1992 Znaki bezpieczeństwa. Ewakuacja.

Lp.	Znak	Znaczenie (nazwa) znaku
1.		Kierunek drogi ewakuacyjnej
2.		Wyjście ewakuacyjne
3.		Drzwi ewakuacyjne
4.		Przesunąć w celu otwarcia
5.		Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej
6.		Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej schodami w dół

7.		Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej schodami w górę
8.		Pchać, aby otworzyć
9.		Ciągnąć, aby otworzyć
10.		Stłuc, aby uzyskać dostęp

- **PN-N-01256/01:1992 Znaki bezpieczeństwa. Ochrona przeciwpożarowa.**

L.p.	Znak	Znaczenie (nazwa) znaku
1.		Uruchamianie ręczne
2.		Alarmowy sygnalizator akustyczny
3.		Telefon do użycia w stanie zagrożenia

4.		Zestaw sprzętu pożarniczego
5.		Gaśnica
6.		Hydrant wewnętrzny
7.		Drabina pożarowa
8.		Niebezpieczeństwo pożaru - Materiały łatwo zapalne
9.		Niebezpieczeństwo pożaru - Materiały utleniające
10.		Niebezpieczeństwo pożaru - Materiały wybuchowe
11.		Zakaz gaszenia wodą

12.		Palenie tytoniu zabronione
13.		Zakaz używania otwartego ognia - Palenie tytoniu zabronione
14.		Kierunek do miejsca rozmieszczenia sprzętu pożarniczego lub urządzenia ostrzegającego
15.		Nie zastawiać

- PN-N-01256/04:1997 Znaki bezpieczeństwa. Techniczne środki przeciwpożarowe.

L.p.	Znak	Znaczenie (nazwa) znaku
16.		Przeciwpożarowy wyłącznik prądu
17.		Kurek główny instalacji gazowej

18.		Suchy pion
19.		Przeciwożarowy zbiornik wody
20.		Hydrant zewnętrzny
21.		Przeciwożarowe stanowisko czerpania wody
22.		Drabina ewakuacyjna
23.		Dźwig przeciwożarowy

24.	 <p>POJEMNIK Z MASKAMI UCIECZKOWYMI</p>	Pojemnik z maskami ucieczkowymi
25.	 <p>Droga pożarowa</p>	Droga pożarowa
26.	 <p>Drzwi przeciwpożarowe Zamknij!</p>	Drzwi przeciwpożarowe
27.	 <p>Otwieranie kłap przeciwpożarowych</p>	Miejsce otwierania kłap przeciwpożarowych
28.	 <p>Uruchamianie kłap dymowych</p>	Urządzenie do otwierania kłap dymowych
29.	 <p>Miejsce uruchamiania urządzenia gaśniczego</p>	Miejsce uruchamiania urządzenia gaśniczego

30.		Przyłącze półstałego urządzenia gaśniczego
31.		Miejsce zbiórki do ewakuacji
32.		Rękaw ratowniczy
33.		Klucz do wyjścia ewakuacyjnego
34.		Zawór hydrantowy

4. ZAŁĄCZNIK NR 4.

Czynności zabronione (wyciąg z § 4 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 07 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109, poz. 719 z dnia 22.06.2010 r.)).

„...W obiektach oraz na terenach przyległych do nich jest zabronione wykonywanie czynności, które mogą spowodować pożar, jego rozprzestrzenianie się, utrudnienie prowadzenia działania ratowniczego lub ewakuacji:

- 1) używanie otwartego ognia, palenie tytoniu i stosowanie innych czynników mogących zainicjować zapłon występujących materiałów:
 - a) w strefie zagrożenia wybuchem, z wyjątkiem urządzeń przeznaczonych do tego celu, spełniających wymagania rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 22 grudnia 2005 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla urządzeń i systemów ochronnych przeznaczonych do użytku w przestrzeniach zagrożonych wybuchem (Dz. U. Nr 263, poz. 2203),
 - b) w miejscach występowania materiałów niebezpiecznych pożarowo,
 - c) w miejscach występowania innych materiałów palnych, określonych przez właściciela lub zarządcę i oznakowanych zgodnie z Polskimi Normami dotyczącymi znaków bezpieczeństwa;
- 2) użytkowanie instalacji, urządzeń i narzędzi niesprawnych technicznie lub w sposób niezgodny z przeznaczeniem albo warunkami określonymi przez producenta, bądź niepoddawanych okresowym kontrolom, o zakresie i częstotliwości wynikającej z przepisów prawa budowlanego, jeżeli może się to przyczynić do powstania pożaru, wybuchu lub rozprzestrzenienia ognia;
- 3) garażowanie pojazdów silnikowych w obiektach i pomieszczeniach nieprzeznaczonych do tego celu, jeżeli nie opróżniono zbiornika paliwa pojazdu i nie odłączono na stałe zasilania akumulatorowego pojazdu;
- 4) rozgrzewanie za pomocą otwartego ognia smoły i innych materiałów w odległości mniejszej niż 5 m od obiektu, przyległego do niego składowiska lub placu składowego z materiałami palnymi, przy czym jest dopuszczalne wykonywanie tych czynności na dachach o konstrukcji i pokryciu niepalnym w budowanych obiektach, a w pozostałych, jeżeli zostaną zastosowane odpowiednie, przeznaczone do tego celu podgrzewacze;
- 5) rozpalanie ognisk lub wysypywanie gorącego popiołu i żużla, w miejscu umożliwiającym zapalenie się materiałów palnych albo sąsiednich obiektów oraz w mniejszej odległości od tych obiektów niż 10 m;
- 6) składowanie poza budynkami, w odległości mniejszej niż 4 m od granicy działki, materiałów palnych, w tym pozostałości roślinnych, gałęzi i chrustu;
- 7) użytkowanie elektrycznych urządzeń ogrzewczych ustawionych bezpośrednio na podłożu palnym, z wyjątkiem urządzeń eksploatowanych zgodnie z warunkami określonymi przez producenta;
- 8) przechowywanie materiałów palnych oraz stosowanie elementów wystroju i wyposażenia wewnątrz z materiałów palnych w odległości mniejszej niż 0,5 m od:
 - a) urządzeń i instalacji, których powierzchnie zewnętrzne mogą nagrzewać się do temperatury przekraczającej 373,15 K (100°C),
 - b) linii kablowych o napięciu powyżej 1 kV, przewodów uziemiających oraz przewodów odprowadzających instalacji piorunochronnej oraz czynnych rozdzielnic prądu elektrycznego, przewodów elektrycznych siłowych i gniazd wtykowych siłowych o napięciu powyżej 400 V;

- 9) stosowanie na osłony punktów świetlnych materiałów palnych, z wyjątkiem materiałów trudno zapalnych i niezapalnych, jeżeli zostaną umieszczone w odległości co najmniej 0,05 m od żarówki;
- 10) instalowanie opraw oświetleniowych oraz osprzętu instalacji elektrycznych, jak wyłączniki, przełączniki, gniazda wtyczkowe, bezpośrednio na podłożu palnym, jeżeli ich konstrukcja nie zabezpiecza podłoża przed zapaleniem;
- 11) składowanie materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej służących ewakuacji lub umieszczanie przedmiotów na tych drogach w sposób zmniejszający ich szerokość albo wysokość poniżej wymaganych wartości;
- 12) składowanie materiałów palnych na nieużytkowych poddaszach oraz na drogach komunikacji ogólnej w piwnicach;
- 13) zamykanie drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe użycie;
- 14) lokalizowanie elementów wystroju wnętrz, instalacji i urządzeń w sposób zmniejszający wymiary drogi ewakuacyjnej poniżej wartości wymaganych w przepisach techniczno-budowlanych;
- 15) wykorzystywanie drogi ewakuacyjnej z sali widowiskowej lub innej o podobnym przeznaczeniu, w której następuje jednoczesna wymiana publiczności (użytkowników), jako miejsca oczekiwania na wejście do tej sali;
- 16) uniemożliwianie lub ograniczanie dostępu do:
 - a) gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych,
 - b) przeciwwybuchowych urządzeń odciążających,
 - c) źródeł wody do celów przeciwpożarowych,
 - d) urządzeń uruchamiających instalacje gaśnicze i sterujących takimi instalacjami oraz innymi instalacjami wpływającymi na stan bezpieczeństwa pożarowego obiektu,
 - e) wyjść ewakuacyjnych albo okien dla ekip ratowniczych,
 - f) wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego oraz kurków głównych instalacji gazowej;
- 17) napełnianie gazem płynnym butli na stacjach paliw, stacjach gazu płynnego i w innych obiektach nieprzeznaczonych do tego celu oraz nieumieszczenie na stacji na odmierzaczu gazu płynnego informacji o nienapełnianiu butli.

Podpisy członków komisji

[Wzrost, imię i nazwisko, data i godzina zapisywania stanowiska]

6. ZAŁĄCZNIK NR 6.**Zezwolenie Nr**

na przeprowadzenie prac pożarowo niebezpiecznych, prac z otwartym ogniem /spawanie, cięcie, lutowanie, nagrzewanie itp./ wydane w dniu

1. Miejsce pracy.....
/obiekt, instalacje, urządzenia, wydział itp./

2. Rodzaj pracy

3. Czas pracy od dnia godz. do dnia godz.

4. Zagrożenie pożarowe-wybuchowe w miejscu pracy

.....
/określić z czego wynika/

5. Sposób wykonania pracy

6. Odpowiedzialni za:

a) przygotowanie miejsca pracy
nazwisko i imię

.....
/podpis/

b) przygotowanie środków zabezpieczających i zabezpieczenie toku prac pożarowo niebezpiecznych: imię i nazwisko

.....
/podpis/

c) stosowanie środków zabezpieczających, organizacja pracy instruktaż: nazwisko i imię

.....
/podpis/

d) wyłączenie spod napięcia
nazwisko i imię

.....
/podpis/

e) dokonanie analizy stężenia par cieczy, gazów, pyłów
nazwisko i imię wykonano

W miejscu pracy nie występują niebezpieczne stężenia

.....
/podpis/

7. Zezwalam na rozpoczęcie prac pożarowo niebezpiecznych /zezwolenie może nastąpić po złożeniu podpisów przez osoby wymienione w pkt.6/.

.....
/podpis/

8. Pracę zakończono dnia godz.

9. Stanowisko pracy i jego otoczenie sprawdzono i nie stwierdzono zanieczyszczeń mogących spowodować pożar

.....
/nazwisko i podpis wykonującego prace/

10. Stwierdzam odebranie robót

.....
/imię i nazwisko oraz podpis/

11. Skontrolował

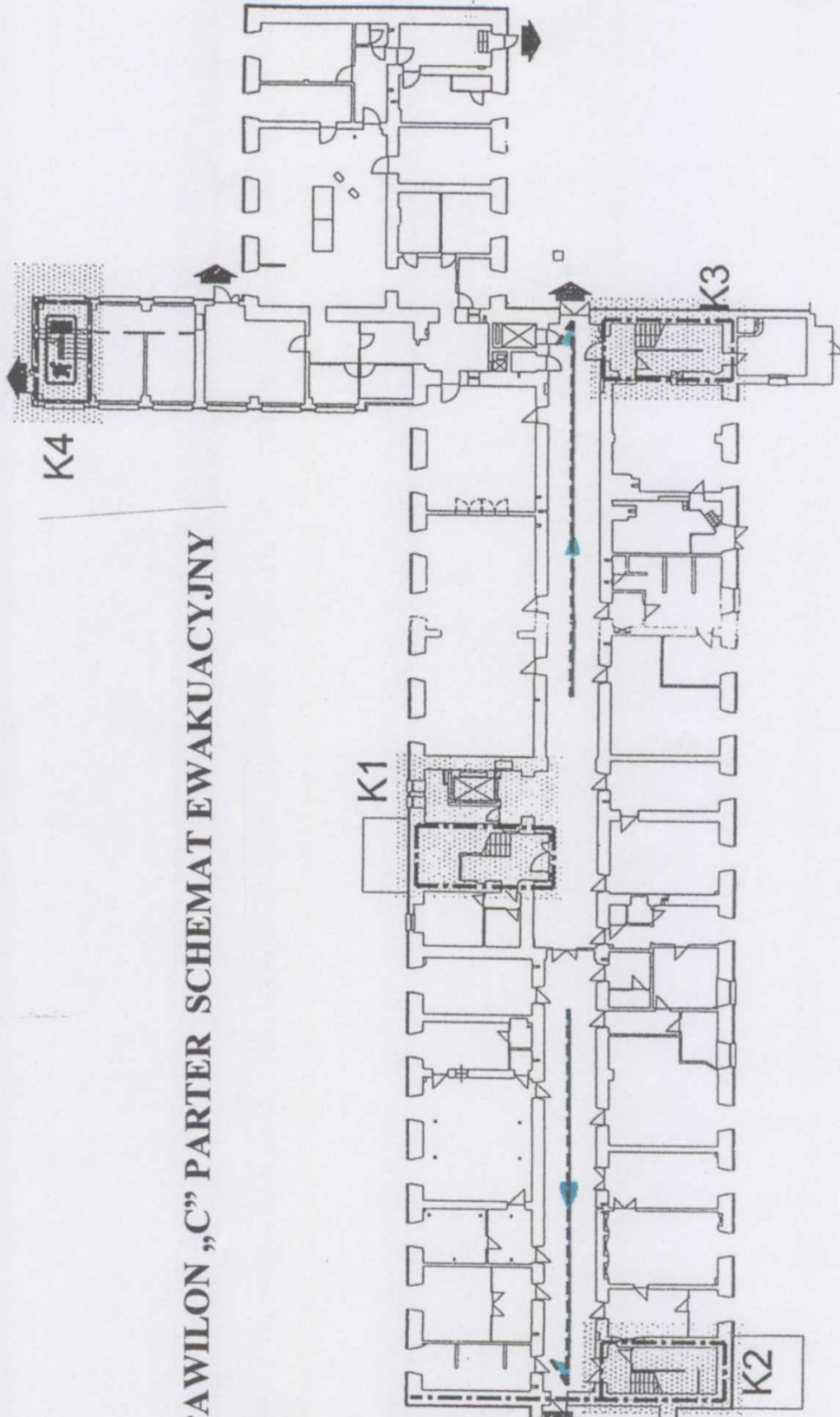
.....
/imię i nazwisko oraz podpis/

**Rzuty kondygnacji z zaznaczeniem kierunków ewakuacji
rozmieszczeniem podręcznego sprzętu gaśniczego,
znaków ochrony przeciwpożarowej, itp.**

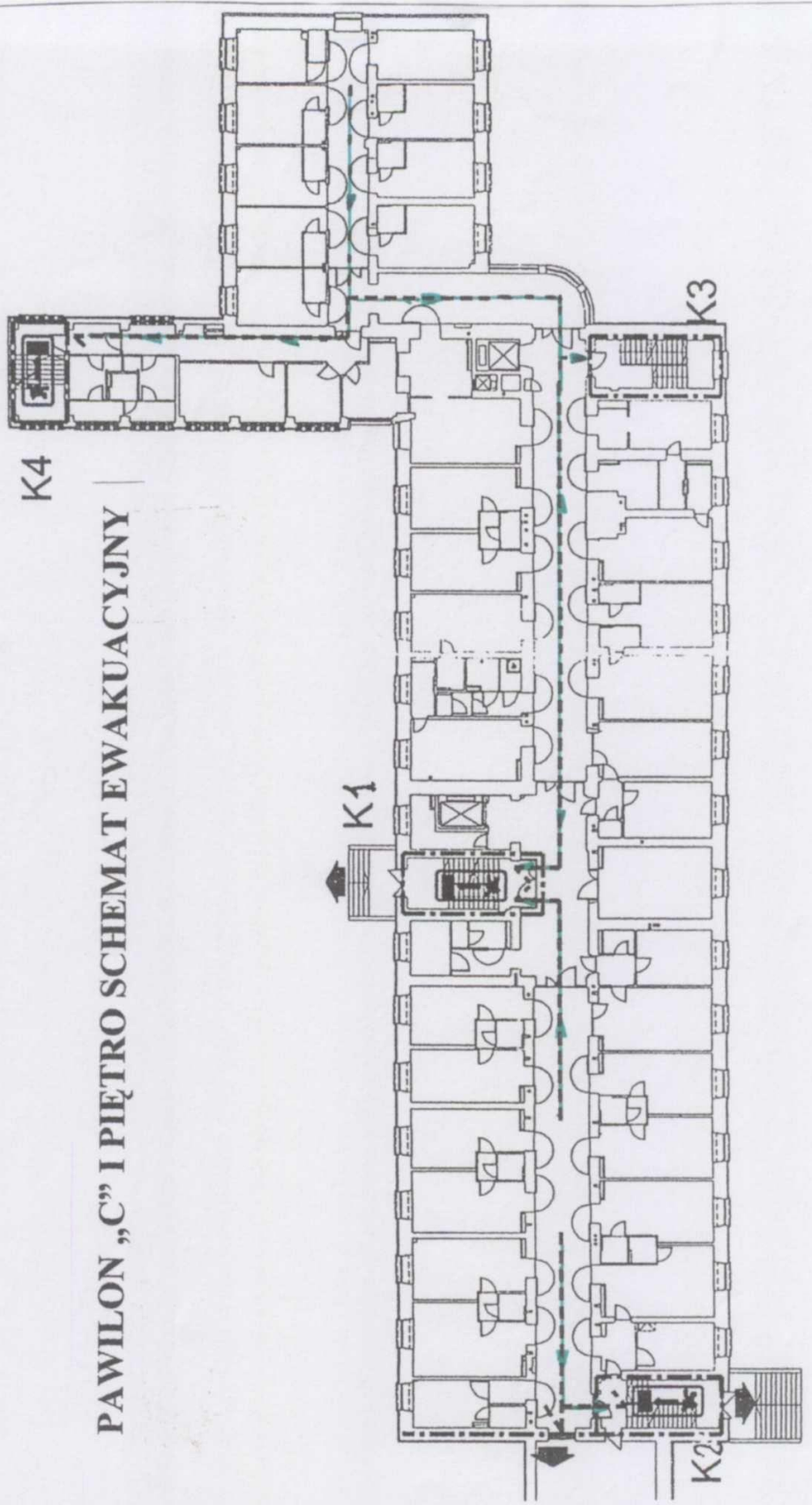
- 1. Rzut terenu,**
- 2. Rzut parteru budynku,**
- 3. Rzut I-go piętra budynku.**

DAJSZA CZĘŚĆ SZPI TAL A - ADMINISTRACJA

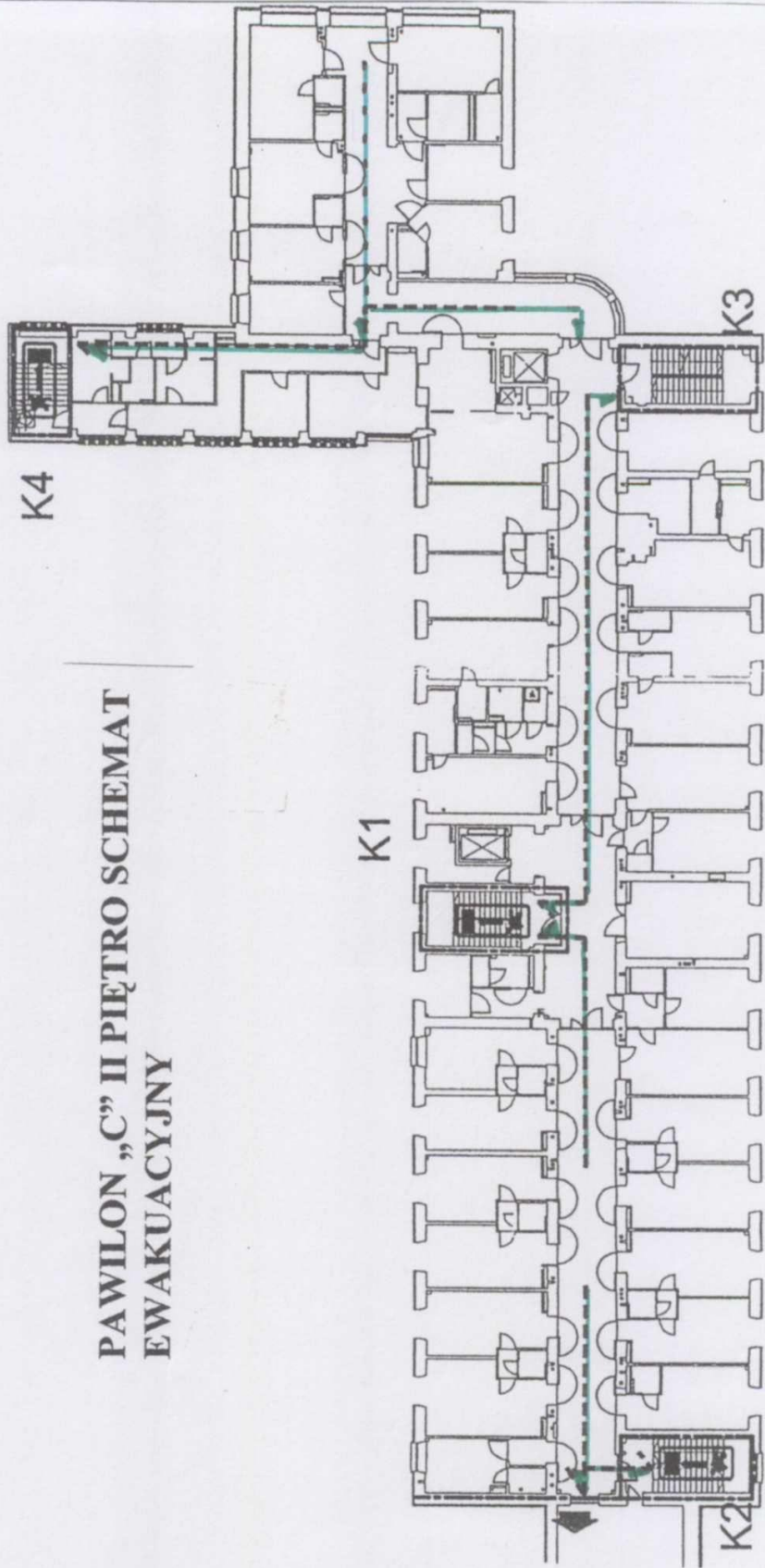
PAWILON „C” PARTER SCHEMAT EWAKUACYJNY

PAWILON „C” I PIĘTRO SCHEMAT EWAKUACYJNY

**PAWILON „C” II PIĘTRO SCHEMAT
EWAKUACYJNY**

LEGENDA

 WYJŚCIA NA ZEWNĄTRZ / PRZEJŚCIE DO INNEJ STREFY

— WYDZIELENIA POŻAROWE STREF

 KIERUNKI EWAKUACJI

 KLATKI SCHODOWE EWAKUACYJNE

K1 - KL. SCHODOWA EWAKUACYJNA

K2 - KL. SCHODOWA EWAKUACYJNA

K3 - KL. SCHODOWA KOMUNIKACYJNA

K4 - KL. SCHODOWA EWAKUACYJNA

Zarządzenie Nr 117/2011
Dyrektora Wojewódzkiego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej
Centrum Leczenia Chorób Płuc i Rehabilitacji w Łodzi
z dnia 24 października 2011 r.

w sprawie: wprowadzenia Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego dla Szpitala Chorób Płuc im. Bł. Ojca Rafała Chylińskiego w Łodzi (dla Pawilonu C i D)

Na podstawie art.4 pkt 5 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (tekst jednolity Dz.U. 2009 r. Nr 178, poz.1380)) oraz §6 ust.1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U. Nr 109, poz.719)

zarządzam, co następuje:

§1

Wprowadzam do stosowania Instrukcję bezpieczeństwa pożarowego dla Szpitala Chorób Płuc im. Bł. Ojca Rafała Chylińskiego w Łodzi (dla Pawilonu C i D), zwaną dalej Instrukcją, która stanowi załącznik do niniejszego zarządzenia.

§2

1. Do zapoznania się z Instrukcją i przestrzegania jej ustaleń zobowiązani są wszyscy pracownicy, bez względu na rodzaj wykonywanej pracy i zajmowane stanowisko.
2. Zobowiązuję kierowników komórek organizacyjnych do zapoznania podległego personelu z treścią Instrukcji oraz do sprawowania nadzoru nad jej przestrzeganiem.

§3

1. Postanowienia Instrukcji obowiązują również pracowników firm i przedsiębiorstw prowadzących działalność gospodarczą, świadczących usługi lub wykonujących jakiegokolwiek prace na terenie obiektów Zespołu.
2. Zobowiązuję Kierownika Działu Zamówień Publicznych oraz Kierownika Sekcji Świadczeń Medycznych do umieszczenia stosownych zapisów w umowach o powierzenie prac, świadczenie usług lub najem obiektów, zobowiązujących wykonawców (przyjmujących zamówienie, najemców) do przestrzegania ustaleń wynikających z treści Instrukcji oraz do zapoznania swoich pracowników z treścią Instrukcji.
3. Nadzór nad realizacją ustaleń wynikających z treści Instrukcji przez wykonawców (przyjmujących zamówienie, najemców) oraz nad przestrzeganiem przez ich pracowników postanowień Instrukcji powierzam Zastępcy Dyrektora ds. Eksploatacji.

§4

Traci moc Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego dla obiektów Wojewódzkiego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej Centrum Leczenia Chorób Płuc i Rehabilitacji w Łodzi wprowadzona Zarządzeniem Nr 72/2007 z dnia 3 sierpnia 2007 r.

§5

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

DIREKTOR
Wojewódzkiego Zespołu
Zakładów Opieki Zdrowotnej
Centrum Leczenia Chorób Płuc
i Rehabilitacji w Łodzi

Janusz Kazmierczak